

ATRIA TUOTTAJAT

KATSE TULEVAISUUTEEN

3/2025

HYVÄN
SUOMALAISEN
RUOAN
LÄHTEILLÄ

18

Viikko Haasalan tilalla

**”Navetta- ja
toimistohommia
– yrittäjäyys vaatii
monipuolista
asiantuntijuutta”**

*Kohti tulevaa
kasvukautta*

Investointeja tulevaisuuteen
Lukijoiden reseptejä
Puuhasivut

4 Muutoksessa piilee
mahdollisuus

18 Säästä rahaa
kalibroinnilla

39 Mentoroinnista
hyöttyy koko ketju

TOGETHER 2030 – Yhdessä kohti tulevaisuutta

ALOITAMME UUDEN strategiakauden vahvoista lähtökohdista – yli 120 vuoden perinteet, sitoutuneet tuottajat ja osaava henkilöstö ovat menestyksemme perusta. TOGETHER 2030 -strategia on lupaus siitä, että kasvamme ja uudistumme yhdessä, rohkeasti ja määrätietoisesti.

JUUREMME OVAT suomalaisessa lihan tuotannossa, jossa jokaisen tuottajan työ ja omistautuminen näkyvät lopputuloksessa: laadukkaassa, vastuullisessa ja luotettavassa ruoassa. Atrian ainutlaatuinen ketju alkaa pelloilta ja perhetiloilta, joissa kasvaa kotimainen vilja ja raaka-aineet. Jokainen ketjun osa – tuottajat, työntekijät ja asiantuntijat – rakentavat yhdessä suomalaisen ruoantuotannon perustan.

UUSI STRATEGIAMME on johdonmukainen kehityspolku edelliselle strategialle, jossa hyödynnämme vahvuuksiamme, ja katsomme kuitenkin rohkeasti ja kunnianhimoisesti tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Strategiamme ytimessä on lisätä yhteistyötä liiketoiminta-alueidemme välillä. Käytämme hyväksi esimerkiksi Atria Suomen vahvaa osaamista investointien läpiviennissä ja teollisessa tehokkuudessa muilla liiketoiminta-alueilla.

JO VUODESTA 1903 olemme rakentaneet vahvan aseman ensin Suomessa ja myöhemmin muilla liiketoiminta-alueillamme Ruotsissa, Tanskassa ja Virossa. Uuden strategian äärellä on tärkeää

muistaa, että juuremme ovat suomalaisessa lihan tuotannossa, jossa atrialaisten tuottajien rooli on merkittävä.

YHDESSÄ OLEMME saavuttaneet paljon. Olemme rakentaneet läpinäkyvän tuotantoketjun Atrian perhetilallisten kanssa – tänä päivänä kuluttaja näkee pakkauksesta, miltä tilalta liha on peräisin. Tämä on ainutlaatuista ja kertoo luottamuksesta, jonka olemme yhdessä ansainneet. Toinen esimerkki yhteisestä onnistumisestamme on soijan käytön johdonmukainen vähentäminen eläinten rehussa ja sen korvaaminen kotimaisella rehuherneellä. Näin edistämme vastuullisuutta ja tuemme suomalaista viljelyä.

VASTUULLISUUS JA hiilipäästöjen vähentäminen on tärkeä osa-alue, jossa olemme jo saavuttaneet paljon, mutta haluamme vahvistaa yhteistyötä entisestään. Meillä on kunnianhimoiset tavoitteet hiilipäästöjen vähentämiseksi uudella strategiakaudella.

YHDESSÄ OLEMME enemmän – ja juuri tämä tekee meistä ainutlaatuisen. Uskomme, että suomalainen ruoka pysyy elinvoimaisena ja arvostettuna, kun jatkamme matkaa yhdessä, sydämellä ja ylpeydellä.

Kai Gyllström
toimitusjohtaja
Atria Oyj

4
**TUOTTAJAN
UUSI KILPAILUETU?**
Muutoskyvykkyys syntyy huolehtimalla
varautumisesta, osaamisesta ja jaksamisesta

8
ATRIAN STRATEGIA VUOSILLE 2025-2030

**Kunnianhimoinen strategia
korostaa yhdessä tekemistä**

30
**BROILERIKETJUN KASVU TEHDÄÄN
PITKÄJÄNTEISESTI**
Kasvu etenee Atrialla suunnitelmallisesti

39
**MENTORINTIOHJELMA TOI VARMUUTTA JA
VERKOSTOJA NUORELLE TUOTTAJALLE**

**Niin nuoret kuin kokeneet
tuottajat hyötyvät
mentoroinnista**

**ATRIA
TUOTTAJAT**

Atria
PERHETILOIDEN VUODESTA 1903

JULKAISUJA: A-Tuottajat Oy **PAINOPAIKKA:** PunaMusta Oy
PÄÄTOIMITTAJA: Laura Kaski **TOIMITUSKUNTA:** Sinikka Hassinen, Niina Immonen,
Mari Hirvelä, Teija Paavola, Marko Jokinen, Anne Rauhala, Tomi Karsikas,
Susanna Vehkaoja, Harri Muilu ja Essi Tahvola **TAITTO:** Kind Company

Painotuotteet
4041-0209

ATRIA TUOTTAJAT 3/2025

- 2 PÄÄKIRJOITUS**
TOGETHER 2030 – Yhdessä kohti tulevaisuutta
- 10 HOMETOKSIINIT HALLINTAAN**
Fusarium-sienten torjunta on viljelyketjun hallintaa
- 12 MARKKINAKATSAUS**
Katsaus nauta-, sika-, siipi- ja viljamarkkinoille
- 14 KAURAN KUORINTA TEHOSTUU KOSKENKORVALLA**
A-Rehu panostaa kapasiteettiin ja laatuun
- 15 VIIKKO TILALLA**
Haasalan tilalla perhe pitää pyörät pyörimässä
- 18 LAITTEIDEN KALIBROINNILLA TULOSTA**
Rehukustannuksista säästää, kun vaaka ei vääristä
- 20 JUHA SAVELA USKOO YHTEISTYÖHÖN**
Maatalousihmiseksi kasvanut puheenjohtaja
- 21 TEEMA: INVESTOINNIT LUOVAT USKOA ALAAN**
Tutustu maatalouden erilaisiin investointeihin
- 27 MAANVAALIJA OY**
Hiiliviisaampaa tulevaisuutta vuodesta 2022
- 28 MAKUJA ARKEEN JA JUHLAAN**
Atrian tuotteet taipuvat moneen
- 32 EMOLEHMÄT KIINNOSTAVAT**
Laajennuksia suunnitellaan aiempaa enemmän
- 34 TARKKUUTTA KIVENNÄISRUOKINTAAN**
Vain todelliseen tarpeeseen, oikeaan aikaan
- 35 HERA ON EDULLINEN VAIHTOEHTO**
Hyvä energiakomponentti lihasikojen ruokintaan
- 36 SIANLIHAN HIILIJALANJÄLKI PIENEMMÄKSI**
Kehittäminen on paras keino pienentää päästöjä
- 38 OSUUSKUNTIEN JÄSENKYSelyn TULOKSET**
Arvokasta tietoa kehitystarpeista
- 40 TILANPITO JATKUU OSAAVISSA KÄSISSÄ**
Nuoripari luottaa vahvaan osaamiseensa
- 42 OPTINURMI – NURMIVILJELYN UUSI SUUNTA**
Nurmiviljelyä ilman kompromisseja
- 43 YHTEISTYÖLLÄ KILPAILUKYKYÄ SIKATALOUTEEN**
YKSIKA-hanke on käynnistynyt syksyllä 2025
- 44 PUUHASIVUT**
- 46 TUOREET**
Uutta ja ajankohtaista
- 47 HENKILÖKUVASSA**
Tutustu työntekijöihimme

Muutoskestävyys *vaatii rohkeutta uudistua*

Teknologian, maailmantilanteen ja ympäristön muutokset ajavat maatalousalaa uudistumaan kiihtyvällä tahdilla. Yksilön tulee huolehtia varautumisesta, osaamisesta ja jaksamisesta, mutta poliittisten päätösten on mahdollistettava uudistuminen.

TEKSTI: Laura Kaski, viestintäpäällikkö, Atria Tuottajat Oy ja A-Rehu Oy; Salla López, Kind Company KUVAT: Helmiina Hyvärinen ja Tuukka Kiviranta

Tuottajan arki on käynyt arvaamattomaksi. Geopoliittiset jännitteet, markkinahäiriöt ja sääntelyuudistukset saatavat vesittää pitkän tähtäimen suunnitelmat samalla kun kuluttajien odotukset muuttuvat, kestävyystavoitteet kiristyvät ja kelit vaihtelevat.

Siksi resilienssi – kyky sopeutua, selviytyä ja uudistua – on noussut tuottajan uudeksi kilpailueduksi. Se tarkoittaa käytännön kyvykkyyttä tehdä päätöksiä, investointeja ja arjen valintoja siten, että seuraavalla kerralla ollaan paljon valmiimpia kohtaamaan vastaan tuleva este.

VARAUDU, KEHITÄ OSAAMISTA, HUOLEHDI JAKSAMISESTA

Maatalousyrittäjän resilienssi varmistetaan huolehtimalla kolmesta osa-alueesta: varautumisesta, osaamisesta ja jaksamisesta.

– Jokaisen maatalousyrittäjän pitäisi tuntea tilan riskitekijät taloudesta henkilöstöön ja työturvallisuuteen ja miettiä niiden pohjalta varautumissuunnitelma. Varautuminen tuo mielenrauhaa, Melan työkykypalveluiden yksikönjohtaja perustelee.

Iso osa Melan työkykyneuvontaan tulevista yhteydenotoista liittyy tilan kannattavuusongelmiin. Joko muutoksiin

ei ole osattu varautua tai tarvittava osaaminen puuttuu.

– Kahdesta identtisestä tilasta toinen saattaa porskuttaa ja toinen olla vaikeuksissa. Useimmiten syynä on liiketoimintaan tai johtamiseen liittyvä osaamisvaje.

– Moni kokee olevansa ensisijaisesti maanviljelijä, ei yrityksen johtaja. Oli tilalla ulkopuolista työvoimaa tai ei, yritystä pitää johtaa, Saari muistuttaa.

Oman osaamisen kehittäminen lisäkoulutuksilla lisää hallinnan tunnetta: pystyn itse vaikuttamaan tilan pärjämiseen.

*”Moni kokee olevansa
ensisijaisesti maanviljelijä,
ei yrityksen johtaja.
Oli tilalla ulkopuolista
työvoimaa tai ei, yritystä
pitää johtaa.”*

”Vaikka yksilöillä ja yhteisöillä on ratkaiseva rooli maaseudun rakenteellisten ongelmien ratkaisemisessa ja alan uudistamisessa, yhteiskunnan on tuettava muutosta.”

Resilienssin kolmas kivijalka on jakaminen, terveys ja hyvinvointi.

Pirjo Saari kertoo esimerkin nuoresta tuottajaparista, joka kävi ostopalvelusi-
toumuksella pariterapiassa ennaltaeh-
käistäkseen suhdeseurauksia.

– Monilla tiloilla pariskunta muodos-
taa työyhteisön. Samalla tavalla kuin
muissakin työpaikoissa rahaa laitetaan
yhteisön kehittämiseen, he kävivät tera-
piassa juuri siksi, ettei ongelmia pääsi-
sikkään syntyäkään.

Kynnys ottaa yhteyttä työkykyneu-
vontaan on Saaren mukaan madaltu-
nut, mutta edelleen yhteyttä otetaan
liian myöhään ja sinneilään ilman
apua liian pitkään.

– Saatetaan kokea, että tilanne on
niin paha, ettei kukaan enää pysty aut-
tamaan, tai jäädään odottamaan, että
tilanne paranee itsestään.

Melan työkykyneuvojat ovat kartut-
taneet vuosikymmenen ajan tietämys-
tään juteltuaan satojen ja taas satojen
maaloustyrittäjien kanssa. He pysty-
vät katsomaan tilannetta lintuperspek-
tiivistä ja tukemaan, kun uupunut yrit-
tää tuntea ajautuneensa nurkkaan.

– Keskusteluissa luodaan ensin ko-
konaiskuva: mitkä asiat oikeasti kuor-
mittavat, ja mitä tehdään seuraavaksi.
Mitkä laskut maksetaan ensin, mille
haetaan lisämaksuaikaa. Tarvittaessa
ohjataan talouden asiantuntijalle tai te-

rapiaan. Työkykyneuvojat kulkevat rin-
nalla niin pitkään kuin on tarvis, Pirjo
Saari summaa.

MUUTOS EI TAPAHDU TYHJIÖSSÄ

Vaikka yksilöillä ja yhteisöillä on ratkai-
seva rooli maaseudun rakenteellisten
ongelmien ratkaisemisessa ja alan uu-
distamisessa, yhteiskunnan on tuetta-
va muutosta.

EU:n yhteinen maatalouspolitiikka
(CAP) ja kansalliset tukijärjestelmät vai-
kuttavat suoraan viljelijöiden mahdolli-
suuksiin sopeutua ja uudistua. Maa- ja
metsätalousministeri Sari Essayah tun-
nistaa yhteiskunnan muutosten tuomat
haasteet. Toisaalta ruokaturva, huolto-
varmuus ja kestävyystavoitteiden yh-
teensovittaminen ovat tällä hetkellä
enemmän esillä kuin esimerkiksi viisi
vuotta sitten.

– Hallitus on aktiivisesti toteutta-
nut toimia, joilla turvataan kotimaista
ruoantuotantoa ja huoltovarmuutta ja
pidetään huolta kokonaisturvallisuus-
desta. Viljelijöille tärkeiden tukivälinei-
den rahoitus on säilynyt vakaana, eikä
ruokaa tuottavasta maataloudesta ole
leikattu, vaikka valtiontalouden tilanne
on vaikea, Essayah korostaa.

Parhaillaan lausuntokierroksella ole-
van elintarvikelain muutoksilla hallitus
haluaa tasapainottaa ketjun neuvotte-
luvoimaa sekä edistää markkinoiden

vakautta ja huoltovarmuutta. Riskin-
koon, olosuhteisiin, tietopyyntöihin ja
kaupan omien tuotemerkkien epäter-
veeseen suosimiseen liittyvillä muutok-
silla halutaan parantaa alkutuottajien ja
elintarviketeollisuuden asemaa neuvot-
teluissa ja suojata kohtuuttomilta sopi-
musehdoilta.

– Muutoksilla halutaan viedä elin-
tarvikemarkkinaa reilumpaan, läpi-
näkyvämpään ja tasapainoisempaan
suuntaan, mistä hyöttyy koko ketju al-
kutuottajista kuluttajiin, Essayah sum-
maa.

Maa- ja metsätalousministeri on to-
dennut, että lisääntyneellä keskustelul-
la on ollut positiivinen vaikutus.

– On ollut hieno saada palautetta
siitä, että viljelijät kokevat ilmapiirin
muuttuneen ja politiikan palauttaneen
uskoa siihen, että maanviljelyksellä on
Suomessa tulevaisuus.

Tulevaisuudenuskosta ja maatalou-
den houkuttelevuuden lisääntymisestä
kertoo myös nuorten viljelijöiden aloi-
tusavustukset, joita on myönnetty en-
nakoitua enemmän; tänä vuonna uusia
aloitustuen saajia on todennäköisesti
jopa 350.

VOIMAA SIITÄ, MIKÄ EI MUUTU

Resilienssi ei kuitenkaan tarkoita pelk-
kää selviytymistä ja muutosta vaan
myös kykyä pitää kiinni siitä, mikä on

arvokasta. Vaikka maaseutuelinkeino
on muuttunut ajan saatossa, siihen kyt-
keytyvä elämäntapa on säilynyt. Työtä
tehdään edelleen yhdessä perheenjä-
senten ja muiden läheisten kanssa, ja
paikallinen yhteisö on tärkeä vertais-
tuki.

Maataloustyössä yhdistyvät piirteet,
joiden vuoksi elämään ollaan tyytyväi-
siä: yrittäjäyys, kouriintuntuva työ, jolla
saavutetaan merkityksellisiä tuloksia,
joka vaatii ongelmanratkaisua ja ana-
lyyttistä ajattelua, ja jonka suoritteet ei-
vät ole tarkasti säädeltyjä. Vaikka alan
paineet ja vastuu rokkavat tyytyväi-
syyttä, tutkimusten mukaan maatalou-
den työntekijät sekä eläinten kasvattajat
ovat työnsä sisältöön erittäin tyytyväi-
siä. ■

Lähteet:

Atte Penttilä (2025). Vihreä siirtymä,
maaseutuelinkeinot ja yhteiskunnallinen
resilienssi. E2 Tutkimus.

Soini, K., Hyvärinen, T., Schmidt-Thomé, K.,
Tervo-Kankare, K., & Tuulentie, S. (2023).
Resilienssi, ruoka ja maaseudun muutos.
Maaseutututkimus, 31, 9–17.

Vainre, M., Anni, K., Vainik, U., & Möttus, R. (2025).
How satisfaction varies among 263 occupations.
Valtioneuvosto, E2 Tutkimus, TUTU julkaisuja,
EU CAP-tiedotteet Julkaisuvapaa

KOMMENTTI

Pellonpito on paras puskurimme

TEKSTI: Essi Tahvola, kehityspäällikkö, kasvinviljely, Nautasuomi Oy
KUVA: Tuukka Kiviranta

Viljely on paljon enemmän kuin pelkkää kasvien kas-
vattamista – se on myös tärkeä keino vahvistaa tilan
muutoskestävyyttä. Kun omat pellot ja nurmet tuotta-
vat laadukasta rehua ja valkuaista, ollaan jo pitkällä koh-
ti omavaraisuutta. Peltoviljely on käytännössä resurssi,
jonka avulla voidaan sopeutua muuttuvaan toimintaym-
päristöön ja rakentaa puskuria maailman myllerryksiä
vastaan.

Viime vuosina riskienhallinnan merkitys on kasvanut.
Yksi keskeisistä haasteista on riippuvuus ulkopuolisista
lannoitemarkkinoista. Lannan tehokkaampi hyödyntämi-
nen voisi vähentää tätä riippuvuutta merkittävästi – eten-
kin typen osalta. Lannan levityksessä tapahtuva hävikki
voi olla jopa kymmeniä prosentteja, ja sen hallinta on tu-
levaisuudessa yhä tärkeämpää.

Myös maan kasvukuntoon ja rakenteeseen on syytä
kiinnittää entistä enemmän huomiota. Isoilla tiloilla ris-
ki maaperän tiivistymiselle on todellinen haaste tilakoko-
luokan asettaman konekaluston koon takia. Tiivistymät
heikentävät kasvien juurten kasvua ja ravinteiden käyttöä.
Vaikka Suomen peltojen viljavuustilanne on kokonaisuus-
tena hyvä, paikoin fosforin ja rikin tasot ovat laskeneet lii-
kaa. Viljantuotantoon keskittyvissä uusissa tutkimuksissa
on havaittu, että kun fosforiluokka pellossa tippuu hyvästä
tydyttävään, viljavuusluokkien välistä satoeroa ei pysty
lannoituksella korjaamaan. Tämä korostaa pitkäjänteistä
ravinteiden hallintaa ja viljelykiertoa.

Sään ääri-ilmiöt – kuivuus, märkyys ja epävakaat kasvu-
kaudet – vaativat uudenlaista ajattelua. Kasvukaudet ovat
pidentyneet, mutta samalla kasvitautilien ja tuholaisten ris-
ki on kasvanut. Jotta muutoksista voisi hyötyä, tarvitaan
rohkeutta kokeilla uusia, tautiresistenttejä lajikkeita. Liian
moni pelto kylvetään vanhoilla, jopa 1990-luvun lajikkeil-
la, vaikka uudemmat vaihtoehdot voisivat pienentää tor-
junnan tarvetta ilman merkittäviä kustannuseroja.

Eläin- ja kasvinviljely kulkevat käsi kädessä. Hyvin toi-
miva kasvinviljely tukee eläintuotantoa, mutta samalla
eläimet ovat avain maan kasvukunnon säilyttämiseen.
Myös kotimaisen valkuaisten ja rehuomavaraisuuden mer-
kitys korostuu entisestään, se on kansallista huoltovar-
muutta parhaimmillaan.

A-Rehulla kehitetään parhaillaan uusia viljelyohjelmia,
jotka ohjaavat tuottajia kohti entistä kannattavampaa ja
kestävämpää peltoviljelyä. Optimurmi-hankkeessa etsi-
tään ratkaisuja nurmituotannon tehostamiseen ja tasa-
laatuuteen, juuri tällaisia askelia tarvitaan, jotta muu-
toskyvykyys säilyy myös tulevaisuuden kasvukausilla.

TOGETHER 2030

Atrian uusi strategia vuosille 2025–2030

Atria on julkaissut uuden, kunnianhimoisen strategiansa TOGETHER 2030, joka korostaa yhdessä tekemistä matkalla kohti visiomme toteutumista: olla johtava pohjoiseurooppalainen ruokatalo.

TEKSTI: Marja Latvatalo, viestintäpäällikkö, Atria Oyj KUVA: Atrian arkisto

Strategian keskiössä on varmistaa ydinliiketoimintamme kilpailukyky, kohdentaa investointeja ja resursseja nopeasti kasvaviin tuoteryhmiin, lisätä maiden välistä yhteistyötä skaalaetujen hyödyntämiseksi ja uusiutua vastataksemme tulevaisuuden tarpeisiin.

– Aloitamme TOGETHER 2030 -strategiakauden vahvasta asemasta. Meillä on yli 120 vuoden pituiset perinteet, vahva taloudellinen kehitys ja osaavia, sitoutuneita ihmisiä. Uusi strategiamme on hallittu ja johdonmukainen kehityspolku – se rakentuu vahvalle ydinliiketoiminnallemme ja hyödyntää ennakoivasti tulevaisuuden mahdollisuuksia. Olemme ylpeitä saavutuksistamme – ja valmiita kasvamaan edelleen yhdessä, kertoo Atria Oyj:n toimitusjohtaja Kai Gyllström.

Strategian visio ja missio säilyvät ennallaan. Atrian visiona on edelleen olla Johtava pohjoiseurooppalainen ruokatalo ja missio on Hyvä ruoka – parempi mieli.

”Kilpailukykyä, kasvua, yhteistyötä ja uudistumista – siinä strategiamme ydin.”

STRATEGIAN TAVOITTEET OVAT SEURAAVAT

- Vahva taloudellinen suorituskky
- Kasvu ja yhteistyö
- Kestävä, pitkäjänteinen uudistuminen

TAVOITTEISIIN PYRITÄÄN NELJÄLLÄ KESKEISELLÄ STRATEGISELLA TOIMENPITEELLÄ

1 Kasvatamme ja optimoimme ydinliiketoimintaamme

Punainen liha ja lihavalmistet ovat merkittävä osa ja säilyvät keskiössä myös seuraavalla strategiakaudella. Tavoitteenamme on kasvaa organisaation ja optimoida toimintamme tehokkuutta.

VISIO & MISSIO

JOHTAVA POHJOISEUROOPPALAINEN RUOKATALO
HYVÄ RUOKA, PAREMPI MIELI

ATRIA

TOGETHER 2030

STRATEGISET
TAVOITTEET
& MITTARIT

VAHVA TALOUDELLINEN
SUORITUSKYKY

LIIKEVOITTOPROSENTTI: 5%

KASVU JA YHTEISTYÖ

YLI 2 MILJARDIN EURON LIIKEVAIHTO

KESTÄVÄ, PITKÄJÄNTEINEN
UUDISTUMINEN

CO₂ VÄHENNYS VS. 2020:
-42% SCOPE 1-2; -20% SCOPE 3 (PER LIIKAKILO)

KESKEISET
TOIMENPITEET

KASVATAMME JA
OPTIMOIMME
YDINLIKETOIMIN-
TAAMME

KIIHDYTÄMME
KEHITYSTÄ
KASVAVISSA
KATEGORIOISSA

KASVAMME
YHTEISTYÖLLÄ

RAKENNAMME
TULEVAISUUTTA
UUDISTUMALLA

MAHDOLLISTAJAT

ONE ATRIA
-KULTTUURI

KAUPALLINEN
ERINOMAISUUS

TEHOKKUUS,
DIGITAALISUUS &
TEKOÄLY

TURVALLISUUS,
IHMISET JA VIESTINTÄ

2 Kiihdytämme kehitystä kasvavissa kategorioissa

Siipikarjatuotteet ja valmisruoka ovat nopeimmin kasvavia tuoteryhmiä valikoimassamme, ja tavoittelemme näissä tuoteryhmissä nopeaa kasvua. Olemme valmiita tarttumaan kannattaviin kasvumahdollisuuksiin, ja kohdennamme strategiakauden aikana investointeja näihin tuoteryhmiin suhteellisesti enemmän.

3 Kasvamme yhteistyöllä ja skaalaamme toimintaamme

Meillä on vahva asema kaikilla neljällä markkina-alueellamme. Edistämme yhteistyötä tehostaaksemme toimintaamme, jotta saamme parhaan mahdollisen hyödyn resursseistamme. Yhteistyötä lisätään erityisesti liiketoiminta-alueiden välisessä skaalaamisessa, NRM-toimintamallin hyödyntämisessä (Net Revenue Management) ja tuoteviennissä.

4 Rakennamme tulevaisuutta uudistumalla

Kasvuun keskittymisen lisäksi meidän on jatkuvasti uudistuttava varmistaaksemme kilpailukykyämme myös tulevaisuudessa. Uudistumisen painopisteemme ovat vastuullisuus, paras mahdollinen kumppanuus omistajatuottajille, ainutlaatuisen yhtenäisen ruokaketjumme kehittäminen teknologian avulla, terveellisten ruokaratkaisujen jatkuva kehittäminen sekä valmius laajentaa raaka-ainepohjaa vaihtoehtoihin proteiineihin. Lisäksi vahvistamme henkilöstömme osaamista ja valmiuksia kasvuun.

”Olemme ylpeitä saavutuksistamme – ja valmiita kasvamaan edelleen yhdessä.”

Lue lisää TOGETHER 2030 -strategiasta:

Hometoksiinit hallintaan – myös varastossa

Fusarium-sienten torjunta on koko viljelyketjun hallintaa. Loppuvuoden tärkein tehtävä on varmistaa, että varastossa sato säilyy yhtä hyvälaatuisena kuin puituna. Maatalousyhtymä Mäki-Latvalalla onnistuminen perustuu huolelliseen kuivaustyöhön ja johdonmukaiseen viljelyyn.

TEKSTI: Salla López, Kind Company EDITOINTI: Milla Annala KUVA: Helmiina Hyvärinen

Vaikka tämän vuoden sadon hometoksiinitasot olivat matalat ja viljan laatu hyvää, on silti hyvä muistaa olennaiset asiat hometoksiinien torjunnasta. Sadon ollessa korjattu, alkaa Fusarium-torjunnan olennainen vaihe: viljan kuivaaminen. **Mikko Mäki-Latvalalla** on kolme konkreettista keinoa parantaa tuloksia – puhdistuksen riittävä teho, viljan jarruttaminen ennen puhdistinta sekä kuivauksen välitön aloitus.

– Yleinen virhe on se, että ollaan liian varovaisia esipuhdistimen säätöjen kanssa. Moni säättää tehoa pienemmälle turhan herkästi heti, kun alkaa kuulua rapinaa. Pienet jyvät kuuluvatkin poistettaviin. Vaikka meteli olisi kova, jyviä poistuu niin vähän, ettei tappiota synny, Mäki-Latvala rauhoittaa.

Kuivurissa viljan törmäily ja kitka hiovat Fusarium-saastuntaa pois jyvien pinnasta hienoksi pölyksi, jonka esipuhdistin putsaa pois. Jos esipuhdistin ei saa alipaine-kuivurissa riittävästi korvausilmaa, se ei toimi tehokkaasti. Jyvien törmäilyä voi lisätä jarruilla, jotka hidastavat viljan kulkua.

– Olemme parannelleet laitteistoa, jotta viljan nopeutta saadaan jarrutettua ennen esipuhdistinta. Jos vilja vi-lahtaa liian nopeasti läpi, se ei puhdistu kunnolla, hän kertoo.

Mäki-Latvalan tilalla on käytössä myös kuivaussiilo, jota hän itsekin epäili ennen käyttöönottoa 15 vuotta sitten.

– Kuivaussiilon hallinta on osoittautunut onnistuneeksi: siellä mitatut DON-pitoisuudet ovat pysyneet yhtä matalina kuin lämminilmakuivurilla-kin, Mäki-Latvala kertoo.

Hänen mukaansa tärkeintä on saada kuivuminen käyntiin mahdollisimman nopeasti – ei niinkään saavuttaa varastointikosteus mahdollisimman nopeasti.

– Välitön kuivaamisen aloitus katkaisee toksiinien kehittymisen. Sen jälkeen vilja voi kuivua hitaamminkin, hän tiivistää.

Pienet jyvät kuuluukin poistaa.

HOMETOKSIINIT HALLINTAAN KOKO KETJUSSA

Viljan laatu ratkaistaan kuitenkin jo paljon ennen sadonkorjuuta. Mäki-Latvalan tilalla Fusarium-sienten torjunta on osa koko viljelyketjun hallintaa siemenvalinnasta varastointiin asti.

– Kukintavaiheessa tehty ruiskutus puolittaa toksiinien määrän kaura- ja ohrakasvustoissa, Mäki-Latvala kertoo.

Lisäsatoa saadaan keskimäärin noin 200 kiloa hehtaarilta, ja hehtolitraino nousee yhdestä kahteen kiloa.

Vaikka kukintaruiskutus on tehokas toimenpide punahometta vastaan, se ei yksin riitä. Tilalla viljelykäytännöt on hiottu kuntoon kokonaisuutena, joka alkaa viljelysuunnittelusta ja jatkuu sadon käsittelyyn saakka.

Tilalla viljellään muun muassa ohraa, kauraa, ruista ja ruisvehnää, mutta viljelykierto ei perustu pelkästään viljakasveihin. Mukana on myös rypsiä, rapsia ja reuhernettä.

– Viljelykierto vähentää tautipainetta merkittävästi, Mäki-Latvala toteaa.

LAJIKEVALINNALLA EHKÄISTÄÄN ONGELMIA

Lajikevalinnoissa Mäki-Latvala kiinnittää huomiota kasvin rakenteeseen ja tähkän muotoon. Kaksitahoiset ohralajikkeet tuulettuvat paremmin kuin monitahoiset, joiden tähkä on pystympi ja tiiviimpi.

– Kaurassa suosimme lajikkeita, jotka eivät muodosta tikkujyviä. Varsinaisen jyväparin väliin muodostuva tikkujyvä on jalostuksella saatu pitkälle poistettua, mutta sitä esiintyy joissakin lajikkeissa siitä huolimatta, Mäki-Latvala kertoo.

Koska toksiinit kerääntyvät kuoriin, mitä vähemmän kuorta suhteessa jyvän ytimeen, sen parempi. Isojyväiset lajik-

keet ovat muutenkin vähemmän alttiita toksiinien kertymiselle.

Fusarium-tartunta alkaa usein tyvisistä, joten torjunta on syytä nähdä ennen kaikkea tyvitaudin torjuntana. Siksi hyvälaatuinen, käsitelty siemen on torjunnan ensimmäinen ja tärkein lenkki.

Mäki-Latvalan tilalla käytetään sekä itse peitattua että valituista pakkaamoista hankittua siementä.

– Sertifiointi ei vielä takaa siemenen tai peittauksen laatua. Käytämme pakkaamoja, joiden tiedämme tuottavan laadukasta siementä ja hoitavan peittauksen huolellisesti, Mäki-Latvala sanoo.

Lajitteluvaiheessa siemenenlajittelijan nousuilmaerotinta käytetään kovalla voimalla, mikä poistaa kevyet ja toksiiniherkät jyvät. Pelkkä seulonta ei riitä, sillä myös suuret jyvät voivat olla kevyitä ja heikkolaatuisia, jos niiden ydin on saastunut.

LANNOITUS TUKEE VASTUSTUSKYKYÄ

Tasapainoinen ravinteiden saanti auttaa kasvustoa kestämään stressiä ja torjumaan tauteja. Mäki-Latvalan tilalla kylvetään hivenravinteilla peitattua ja tautikäsiteltyä siementä. Vajaa puolet peltoalasta lannoitetaan karjanlanta-NK-lannoituksella ja puolet kaliumrikkaalla NPK-lannoituksella.

– Olemme todenneet kaliumin tärkeäksi, koska se parantaa kasvin nestetasapainoa, mikä taas edistää tautiresistenssiä.

Ravinteet vaikuttavat myös korren kestävyYTEEN ja vähentävät lakoherkyyttä erityisesti Etelä-Pohjanmaalla.

– Typellä yllannoitettu vilja lakoon-tuu, mutta kaliumin puutekin aiheuttaa lakoa, Mäki-Latvala muistuttaa.

RUISKUTUKSEN AJANKOHTA KRIITTINEN

Kauran ruiskutus pitää ajoittaa tarkasti, mutta ajankohta on Mäki-Latvalan mukaan helppo tunnistaa, koska kukinta alkaa röyhyn yläosasta.

– Kauran kukkimisen huomaa, vaikka ohi ajaisi autolla 80 km/h, Mäki-Latvala naurahtaa.

Lisäsatoa saadaan keskimäärin 200 kg/ha.

Ohran kukintaa on sen sijaan hankalampi tunnistaa, ja siksi kukintaan ajoittuva ruiskutus myöhästyy helposti. Kukinnan fyysisten merkkien etsimisen sijaan Mäki-Latvala suosittelee tekemään Fusarium-torjunnan heti, kun ohra on sivuversoja myöten tähkällä.

– Kukintaruiskutuksen vuoksi tautitorjuntaa ja korrensäädettä voidaan ke-väällä aikaistaa, jolloin korrensäätteen saadaan enemmän tehoa, mikä taas estää tehokkaasti punahomeen leviämistä.

KASVIJÄTTEEN KÄSITTELY HILLITSEE PAINETTA

Fusariumit ovat hajottajasieniä, jotka runsastuvat, kun kasvijätteitä on paljon. Maanmuokkauksen ajankohta vaikuttaa siihen, milloin sienikanta vahvistuu.

– Jos kasvijätteet käännetään maahan jo syksyllä, sienikanta kasvaa silloin, eikä ole ke-väällä runsaimmillaan uuden kasvukauden alkaessa, Mäki-Latvala selittää.

Jokavuotista kyntöä hän ei pidä välttämättömänä.

– Kevyt ke-vätmuokkaus on riittävä silloin, kun muut torjuntatoimenpiteet ovat kunnossa.

KOKONAISUUS RATKAISEE

Mäki-Latvalan mukaan hometoksiinien torjunta ei perustu yksittäisiin toimenpiteisiin, vaan johdonmukaiseen ja suunnitelmalliseen viljelyyn.

– Lajikevalinnoilla ja torjunnalla on merkitystä, mutta suurin osa riskeistä liittyy olosuhteisiin. Hyvinvoiva kasvusto kestää paremmin taudinaiheuttajien painetta, ja huolellinen sadonkäsittely viimeistelee työn, hän kiteyttää. ■

Punahomeen aiheuttamiin toksiiniriskeihin kannattaa varautua

TEKSTI: Marja Jalli, erikoistutkija, Luke

Punahome on tuttu uhka viljatiloil-la. Sen aiheuttavat Fusarium-sienet, jotka viihtyvät kosteissa ja lämpimissä oloissa. Vaikka kasvustossa ei näkyisi selkeää hometta, sato voi silti sisältää mykotoksiineja – home-myrkkyjä, jotka aiheuttavat haittaa sekä ihmisille että eläimille.

Viime vuosina erityisesti DON-toksiini on ollut haaste useilla alueilla. Samalla EU:n tiukentuneet raja-arvot ovat kiristäneet vaatimuksia sadon laadulle. Toksiinien torjuntaan kannattaa siis suhtautua vakavasti – ja siihen on toimivia keinoja.

Koska mykotoksiinit ovat sienien aineenvaihduntatuotteita, tärkeintä on estää sienien kasvu. Fusarium voi säilyä siemenessä ja kasvijättees-sä ja tartuttaa kasvuston kukinnasta aina tuleentumiseen asti. Mitä aikai-semmin tartunta tapahtuu, sitä suurempi riski toksiinien kertymiselle.

DONia tuottava Fusarium graminearum hyötyy kosteasta ja lämpimästä säästä, kun taas F. langsethiae suosii kuivaa alkukasvukautta. Koska olosuhteet vaihtelevat vuosittain, torjunta ei ole vain yhden kasvukauden huoli.

Vaikka sää on merkittävä tekijä, viljelijän omilla ratkaisuilla on suuri vaikutus. Sienipainetta voi vähentää monipuolisella viljelykierrolla, terveellä ja peitatulla siemenellä, tarkasti ajoitetulla kasvinsuojelulla ja huolellisella sadonkorjuulla. Kun olosuhteet eivät suosi sientä, torjunta tehoaa.

Tämä oli lyhennelmä alkuperäisestä jutusta. Voit lukea alkuperäisen tekstin osoitteessa atriatuottajat.fi/ajankohtaista

Markkinat maltillisessa myötätuulessa

SIIPi

TEKSTI: Matti Perälä, siipikarjaliketoiminnan johtaja, Atria Suomi Oy

Lievässä myötätuulessa

Kanan kulutus on pysynyt kasvussa koko alkuvuoden osalta. Tammi-syyskuussa kulutus oli niukassa +1 % kasvussa viime vuoteen verrattuna. Vähittäiskauppamarkkinassa käytännössä kaikki kanatuotteet ovat olleet kasvussa. Erityisesti fileesuikaleiden myynti hipoo ennätyksiä, mutta myös fileet pihveinä ovat päässeet kasvuun tänä vuonna. Näiden tuotteiden merkityshän on kasvun kannalta äärimmäisen tärkeä.

Kotimaisen broilerin tuotanto on alkuvuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana kasvanut +3 % ja Atrian osuus kasvusta on ollut kohtuullisen suuri. Pääsimme kasvuun mukaan, kun meidän kuuluukin ja pitääkin päästä. Iso investointi Nurmon siipikarjaysikköön kykenee tuohon kasvuun vastaamaan ja toisaalta ottaa kasvavan tuotantovolyymin hyvin mielellään vastaan. Sama tunne on aivan varmasti tuottajillamme koko tuotantoketjussa. Tuohan kasvu tuotantoketjuun taloudellista turvaa ja kannattavuutta kaikille ketjun osille ja mahdollistaa jatkossa investoinnit ketjun edelleen kehittämiseen.

Tuonnin kasvu on saatu käännettyä laskuun – alkuvuonna kanaa tuotiin 1,2 miljoonaa kiloa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Toisaalta kasvava tuotanto on nostanut viennin tarvetta siten, että määrä on nyt 1,5 miljoonaa kiloa suurempi kuin viime vuonna. Toki myös

tänä vuonna käynnistynyt kanan varpaiden vienti Kiinaan näkyy noissa luvuissa. Hieno asia koko alalle ja luonnollisesti erittäin tärkeä myös meille atrialaisessa ketjussa.

Suomessa tuotetun broilerin osuus kotimaisesta kulutuksesta on nyt 83 % ja kun mukaan lasketaan kalkkunakin, koko siipikarjan tuoteryhmässä kotimaisen siipikarjan osuus on nyt 81 %. Pahimmillaan kotimaisen siipikarjan osuus kulutuksesta taisi olla pari pykälää alle 80 %. Tarvittava taite tuossa kehityksessä on siis saatu aikaan. Osin toki kalliilla rahallakin kovan hintakilpailun takia, mutta aivan välttämätöntä alan kehityksen kannalta. Silti edelleen liian iso osa erilaisissa ravintoloissa syötävästä kanasta on ulkomaista alkuperää. Sama koskee lihajalosteita valmistavia yrityksiä, joilla ei ole omaa teurastusta. Edullisempi hinta houkuttaa käyttämään tuontiraaka-ainetta.

VILJA

TEKSTI: Ilkka Ala-Fossi, rehuliiketoiminnan johtaja, A-Rehu Oy

Viljamarkkinat vakaassa vaiheessa

Vuoden 2025 kasvukausi on ollut lähes kaikilla merkittävillä viljantuotantoalueilla hyvä tai vähintään kohtuullinen. EU:n sato on komission arvion mukaan lähes 5 prosenttia viiden vuoden keskiarvoa parempi, ja yli 10 prosenttia viime vuoden satoa isompi.

Pohjois-Amerikassakin sato onnistui tänä vuonna hyvin, lisäksi Australian satouutiset ovat olleet positiivisia. Lopulta myös Venäjällä ja Ukrainassa sato oli aikaisemmin arvioidusta poiketen ennakoitua parempi.

Kokonaisuutena maailman viljavastojen ennustetaan kasvavan hieman 25/26 satovuotena. Tarjontavoitoinen markkina onkin pitänyt viljan hinnat maltillisella tasolla syksyn aikana.

Pohjoisen pallonpuoliskon sadon alkaessa olla korjattuna, siirtyy katse viljamarkkinoilla seuraavaksi eteläisen pallonpuoliskon kylvöihin ja sato-kauteen.

Poliittiset riskit ovat edelleen merkittäviä muun muassa Ukrainan tilanteen kehittymisestä johtuen sekä Yhdysvaltojen, Kiinan ja muiden valtioiden välisten tullikiistojen suhteen.

Kotimaassa kesän sato oli Luken 22.9. päivätyn arvion mukaan noin 3,5 miljardia kiloa, mikä on 8 prosent-

tia edellistä vuotta suurempi ja ylittää hieman myös 10 vuoden keskiarvon. Hinnat ovat Suomessa kehittyneet Euroopan hintoja seuraillen. Kauran sato oli viime vuoden tapaan iso ja vehnän sekä öljykasvien sadot kasvoivat merkittävästi. Kesän sato oli laadultaan hyvä ja esimerkiksi hometoksiineja esiintyy tämän vuoden viljassa vain hyvin vähän. Myös viljojen hehtolitranpainot ovat olleet hyvällä tasolla, mutta valkuaistasot ovat tänä vuonna hieman edellisvuotta alaisemmat.

Sopimusviljelyn osuus on kasvanut merkittävästi A-Rehun viljakaupassa ja tulevan satokauden sopimuksia tehdään jo hyvää vauhtia. Seuraavaa kasvukautta ajatellen valkuais- ja öljykasveilla on edelleen hyvät kysyntä-näkymät, joten ne ovat hyvä vaihtoehto rehuviljojen rinnalle viljelykiertoa suunniteltaessa. A-Rehu tekee rehuviljan lisäksi viljelysopimuksia herneelle, härkäpavulle sekä rypsilille ja rapsille.

SIKA

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiketoiminta & venti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi Oy

Markkinamyllerrys ja joulun odotukset sikaketjussa

Markkina oli jo hieman toipumassa Saksan suu- ja sorkkataudin aiheuttamasta yltärintonnasta, kun Kiinan vientitullien nousu iski 9.9.2025. Tullisäykset (keskimäärin +28 %, yritys-kohtainen vaihteluväli 17–65 %) ovat aiheuttaneet merkittävän markkinahäiriön. Vaikutukset näkyvät Euroopan si-

säisenä yltärintontana ja heikentyneenä vientikannattavuutena, sillä monikaan yritys ei ole pystynyt nostamaan hintojaan tullien nousun suhteessa.

Esimerkiksi Tanska, Espanja ja Saksa ovat reagoineet tilanteeseen voimakkaasti, ja tuottajahinnat ovat olleet rajassa laskussa. Markkinan arvioidaan olevan turbulenssissa vähintään kuuden kuukauden ajan. Tänä aikana toivotaan, että markkina tasoittuu, kun Kiinaan saapuu vähemmän tuotteita ja hinnat vahvistuvat kysynnän ja tarjonnan kohdatessa.

Atria ei onneksi ole riippuvainen pelkästään Kiinan viennistä, vaan toimii vahvasti myös Etelä-Koreassa, Japanissa ja Taiwanissa. Vaikka hintapaineet näkyvät näissäkin maissa, volyymit kehittyvät positiivisesti. Atria-brändin vahvuus, pitkäaikaiset asiakassuhteet ja korkea laatu tukevat kilpailukykyä myös Kiinassa. Vaikutus Atriaan on toistaiseksi ollut vähäisempi kuin moniin

muihin yrityksiin, sillä asiakkaat luottavat vahvasti brändiimme. Aika näyttää, kuinka paljon markkina heikkenee ja miten onnistumme tässä kilpailussa.

Kotimaassa varastot ovat edelleen korkealla tasolla, mutta Atrialla kauppa on sujunut hyvin. Myyntiä ovat tukeneet vähittäiskaupan kampanjat sekä FoodServicen lounasmyynnin piristyminen. Vienti Norjaan on pysynyt vahvana ja kehittynyt positiivisesti syksyn aikana. Kesällä ruokamakkaroiden myynti oli erinomaisella tasolla, mutta leivänpäällisten myynti jatkoi valitettavasti laskuaan.

Joulukinkkujen myynti on ollut ennätyksellistä, ja odotukset joululle ovat korkealla. Viikoilla 46–51 tuotantomäärät on saatava ylös. Joulu on kriittinen ajankohta sikaketjulle, sillä sen jälkeen sianlihan kulutus vähenee merkittävästi. Ajoituksen onnistuminen on tänäkin vuonna erityisen tärkeää.

NAUTA

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiketoiminta & venti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi Oy

Markkina edelleen kysyntävoittainen lajitelmissa

Globaalissa markkinassa isoja muutoksia ainoastaan USA:n tuonnin osalta. Näyttäisi, että USA päätyisi näillä ennusteilla yli 300MKG tuonnin kasvuun ja pääosin tuonti on kasvanut Brasiliasta. USA:n kulutus on ollut myötätulessa ja tuotanto hieman alakierteellä. Yhdysvallat käyttääkin toiseksi eniten

(luxemburgilaisten jälkeen n. 135 kg/h) henkilöä kohden lihaa mikä on noin 125 kg/h, kun Suomessa vastaava luku on noin 71 kg/h.

Turkin tuonti on laskenut vuoden takaisesta, mutta tämä johtuu pääosin siitä, ettei ole ollut mitään ostaa. Varastot Euroopassa ovat edelleen alhaalla. Puolan tuotanto kasvaa Euroopan maista nopeiten ja Puola viekin paljon nautaa esimerkiksi Turkkiin elävänä, ruhoina sekä leikkoina.

Lajitelmakauppa käy edelleen hyvin ja varastotasot ovat edelleen alhaalla koko Euroopassa. Syksyn hieman kasvaneet tuotantomäärät eivät ole siis muuttaneet kysyntää. Lajitelmamarkkina jatkuu kysyntävetoisena.

Arvo-osa markkina on ollut nyt syksyllä varsin tasapainoinen. Hieman jopa alavireinen ennusteisiin nähden. Tavaraa on markkinassa nyt hyvin ja hintojen nousu on pysähtynyt arvo-osien osalta. Kevättä kohti mentäessä myös arvo-osien uskotaan palaavan kysyntä-

vetoiseksi, hinnoittelu on nyt tarkempaa, että tavara liikkuu riittävästi.

Suu- ja sorkkataudin leviäminen tuo edelleen pilviä Euroopan markkinan ylle.

Vuotakauppa jatkuu valitettavan alavireisenä. Olemme edelleen historian alhaisemmalla hintatasolla ja valitettavasti muutosta parempaan ei ole ainaakaan lyhyellä aikavälillä markkinassa nähtävillä.

Jauhelihan riittävyys on ollut nyt hieman parempi johtuen syksyn hieman kasvaneista tuotantovolyymeistä mutta myös kotimaanmarkkina jatkuu edelleen kysyntävetoisena.

Varastot koko valtakunnassa ovat lajitelmiensa osalta edelleen pienet. Nautajauhelihapula helpottaa nyt hetkeksi mutta keväällä, kun pienemmät tuotantomäärät alkavat on meillä taas edessä jauhelihan riittävyysongelma. Nyt onkin tärkeää, että saamme ketjussa sonnin ja hiehon ruhopotentiaalit käyttöön.

Kauran kuorinta tehostuu Koskenkorvalla

A-Rehu kasvattaa Koskenkorvan tuotantolaitoksellaan kauran kuorinnan kapasiteettia ja laatua. Investointi parantaa prosessin tarkkuutta sekä tukee kotimaisen rehun ja energiantuotannon omavaraisuutta.

TEKSTI: Sanna-Kaisa Nokso, markkinoinnin harjoittelija, A-Tuottajat Oy KUVA: Atrian arkisto

Investoinnissa kaurankuorija on vaihdettu tehokkaampaan ja ilmaluokittimet korvattu paremmin säädettävissä olevilla laitteilla. Ilmaluokittimilla kauran ydin ja kuori erotetaan kuorinnan jälkeen toisistaan. Uudistusten tavoitteena on entistä tehokkaampi ja tarkempi kuoren ja ytimen erottelu – ja sitä kautta laadukkaampi rehu.

– Kauran kuorinta on meille tärkeä, ympäri vuorokauden pyörivä prosessi. Nyt tehtävillä muutoksilla saamme lisää kapasiteettia ja parannamme lopputuotteen laatua, kertoo A-Rehun tekninen päällikkö Jussi Maasalo.

YDIN SIIPIKARJAREHUIHIN – KUORI ENERGIAKSI

Kuoritun kauran ydin hyödynnetään pääasiassa siipikarjarehuihin. Se onkin merkittävin raaka-aine, hyvä energian ja valkuaisen lähde. Kaura on raaka-aineena kotimainen vaihtoehto, joka kuorittuna korvaa myös ulkomailla tuotavia raaka-aineita kuten soijaa.

Suurin osa kuoresta hyödynnetään tehokkaasti energiaksi.

– Kuori, jolla ei ole arvoa rehuna, pelletoidaan ja se hyödynnetään polttoaineena paikallisesti Koskenkorvan tehtaan energian tuotannossa, Kurikan Energialla ja lisäksi monilla alueen mautiloilla. Näin kuorinnassa syntynyt sivuvirta saadaan hyötykäyttöön, mikä tukee myös kestävän kehityksen tavoitteita, Maasalo sanoo.

Tulevaisuudessa Koskenkorvan tehdasalueen tarvitsema energia tuotetaan lähes kokonaan A-Rehun ja Anoran prosesseista saatavilla viljan kuorilla täysin uusiutuvasti.

Koskenkorvan lisäksi kauraa kuoritaan myös Varkaudessa, jossa Koskenkorvan tavoin sivuvirtana syntyvä kuori hyödynnetään tehtaan voimalaitoksella ja paikallisessa energiantuotannossa.

LAATUA KONENÄÖN AVULLA

Laatua kehitetään myös digitaalisin keinoin. Kehitteillä oleva konenäkösovellus analysoi tulevaisuudessa kauran ytimen ja

*”Nyt tehtävillä
muutoksilla parannamme
lopputuotteen laatua.”*

kuoren laatua reaaliaikaisesti. Kamera ja saatava data mahdollistavat entistäkin tarkemman laadunvalvonnan. Samalla periaatteella toimiva sovellus on tulossa myös rehuotteiden laadunvalvontaan.

– Sovelluksen avulla voidaan tulevaisuudessa seurata esimerkiksi rehun rakenteen laatua: rakeen koko, pinnan kiilto ja jauheisuus ovat esimerkkejä ominaisuuksista, mitä sillä pystytään seuraamaan, Maasalo kuvailee.

Kauran kuorinnan kehittäminen on osa A-Rehun jatkuvaa panostusta kotimaisuuteen, laatuun ja kestäväan kehitykseen. ■

Maitotilan arki sujuu yhteistyöllä

Kokkolan Marinkaisissa Haasalan tilalla arki etenee täsmällisessä tahdissa. Yrittäjät Aaro ja Markus Haasala huoltavat koneita talvikuntoon, seuraavat lantalan rakennustyömaata ja hoitavat navetan työt rutiinilla – perheen yhteistyö pitää tilan pyörät pyörimässä.

KUVAT: Tuukka Kiviranta

TUOTTAJAN VUOSI

Viikko tilalla -juttusarjassa seurataan neljän tilan arkea. Jokainen tila esittyytyy vuorollaan Atria Tuottajat -lehdessä.

Tutustu muihin A-Rehun bränditiloihin atriatuottajat.fi/viikkotilalla ja A-Rehun somekanavilla.

● KOKKOLA

MAANANTAI – TALVIHUOLTOA JA MAATILAN ARKEA

Aamu alkaa tuttuun tapaan aamunavetan askareilla. Sen jälkeen vuorossa on kasvinsuojeluruiskun pesu, rasvaus ja pakkasnesteidien kierrätys huolellisesti joka paikkaan – näin varmistetaan, ettei pakkasneste pääse tekemään tuhojaan talven aikana.

Kun työt navetalla on tehty, päästään kotiin syömään ja hoitamaan päivittäiset toimistotyöt. Iltopäivällä palataan tilan töihin: mursketta ajetaan rakenteilla olevan lantalan tielle ja pihaan, ja kaivinkoneella viimeistellään pinnan muotoilu. Päivä päättyy iltanavetan töihin ja rehun hakuun aumalta navetalle. Illalla saa vihdoin rauhoittua kotiin.

TIISTAI – LANTALAN SEINÄT NOUSEVAT

Aamu alkaa lantalan rakennustyömaalla, jossa toimitetaan ja asennetaan seinäelementtejä. Asennusporukka saa tarvittavat ohjeet, ja seinät nousevat pystyyn vajaan kolmessa tunnissa. Tämän jälkeen käydään hakemassa

polttoainetta kaivinkoneeseen ja seurataan työn etenemistä.

Kotiin palattua tarkistetaan taloushallinnon ohjelmasta, että asiat ovat kunnossa. Iltopäivällä aloitetaan puimurin siivous: irtopölyt puhalletaan pois ja seulat, viettopinnat sekä muut osat puretaan ulos. Illalla siirrytään iltanavetalle ja haetaan rehua navetalle. Päivän päätteeksi vielä hetki puimurin pesua, kunnes pimeys katkaisee työn – puimuri sisälle ja kotiin.

”Puimuri siirretään pesupaikalle, ja painepesuri saa tehdä tehtävänsä.”

KESKIVIIKKO – PUIMURI KIILTÄMÄÄN JA POIKIMISIA NAVETALLA

Aamu alkaa aamunavetalla, jonka jälkeen käydään kotona syömässä ja tarkistetaan toimiston asiat. Puimuri siirretään konehallista pesupaikalle, ja painepesuri saa tehdä tehtävän-

HAASALAN TILA OY

PAIKKAKUNTA:

Kokkola, Marinkainen

TUOTANTOSUUNTA: Maitotila

YRITTÄJÄT:

Aaro ja Markus Haasala

PERUSTETTU:

Ryhdyimme yrittäjiksi isän kanssa vuonna 2022 ostettuamme tilan sukulaisilta.

MUUTA: Veli Arttu on myös mukana tilan arjessa täysipäiväisesti. Myös uuden lypsylehmanavetan investointisuunnitelmat ovat aktiivisesti käynnissä.

sä. Muutaman tunnin jälkeen puimuri näyttää jo lähes uudelta.

Seuraavaksi siivotaan ohjaamo imurilla, ja kun kaikki on valmista, puimurin osat palautetaan paikoilleen ja kone ajetaan sisälle. Iltanavetalla tehdään tavalliset työt ja haetaan rehua. Ilta venyy, kun Teide-lehmä ja Vuotso-hieho poikivat lähes yhtä aikaa – vasikat juotetaan ja emät lypsetään. Päivän päätteeksi käydään vielä grillillä syömässä kaverien kanssa ennen kuin pää painuu tyynyyn.

TORSTAI – TALOUSASIOITA JA KONEIDEN HUOLTOA

Aamu alkaa navetalla, minkä jälkeen hoidetaan toimistotyöt ja toimitetaan dokumentit tilitoimistolle sähköpostitse. Puimuri rasvataan ja ajetaan talvisäilöön, AD-Blue-säiliö tyhjenetään.

Iltopäivällä hoidetaan juoksevia asioita puhelimitse – tehokas win-win-tilanne. Iltanavetalla tehdään eläinten hoitotyöt ja haetaan rehua. Syysilta houkuttelee jatkamaan: niittomurskain pestään ja rasvataan, ja sekin pääsee

talvisäilöön. Pikainen iltakäynti navetalla vielä ennen nukkumaanmenoa.

PERJANTAI – VARAOSAREISSU JA RAKENNUSTÖITÄ

Aamu alkaa navetalla, ja pikkuvasikoiden karsinat tyhjennetään sekä kuivetaan uudelleen. Kotiin syömään, ja sen jälkeen suunnataan Kokkolaan täydentämään varaosa- ja tarvikevarastoja.

Iltopäivällä palataan rakennustyömaalle hetkeksi, ja päivän päätteeksi tehdään iltanavetan työt. Illalla kotiin rauhoittumaan ennen viimeistä ilta-käyntiä navetalla ja nukkumaan.

LAUANTAI – SALAOJAKAIVON PAIKOILLEEN

Aamu alkaa navetalla, ja sen jälkeen suunnataan rakennustyömaalle. Päivän ohjelmassa on salaojakaivon rakentaminen ja sadevesiputkien liittäminen. Tasolaser pystyy, korkojen mittaus ja kaivon syvyyden suunnittelu, jonka jälkeen kaivinkoneella monttu auki ja kaivo paikoilleen.

Putket liitetään, ja purkuputken kaivuutakin ehditään aloitella ennen ilta-

navettaa. Navetalla tehdään perinteiset työt ja haetaan rehua. Illalla lähdetään kaverin kanssa syömään ja auttamaan pihatöissä – ilta venyy yöksi, ja lopulta koneet sammutetaan ja kotimatka alkaa.

”Iltanavetalla odottaa iloinen yllätys: kaksi hiehoa on poikunut omatoimisesti.”

SUNNUNTAI – VAPAA AAMU JA SADEPUTKEEN VARAUTUMISTA

Aamulla saa nukkua pitkään, sillä aamunavetta on vapaana. Aamutoimien jälkeen suunnataan rakennustyömaalle kaivamaan laskuputki ojaan pellon poikki. Sadeputki on tulossa, joten työt tehdään ripeästi.

Kun uoma on peitetty, siirrytään suoraan iltanavetalle, jossa odottaa iloinen yllätys: kaksi hiehoa on poikunut omatoimisesti. Päivän päätteeksi kotiin rauhoittumaan, iltatoimet ja valmistautuminen uuteen viikkoon. ■

ASIAANTUNTIJAN SILMIN

Intohimona maidontuotanto

Haasalan tilan historia nykyisten omistajien osalta on melko lyhyt, mutta tapahtumarikas. **Markus Haasala**, perheen isä, aloitti maataloustyöt jo vuonna 2005 enonsa **Jari Puution** maitotilalla. Kun Jari jäi eläkkeelle, avautui mahdollisuus toteuttaa haave omasta maatilasta. Kaupat tehtiin tammikuussa 2022, ja mukana siirtyivät pellot, eläimet sekä koneet. Navetta ympäristöineen on vuokrattu.

Pojat Aaro ja Arttu ovat aina olleet kiinnostuneita tilan töistä ja eläinten hoidosta. Kaikkea toimintaa ohjaa periaate: eläimiä tulee hoitaa hyvin. Tällä hetkellä navetassa on noin 50 lehmää sekä uudistushiehoja. Sonnivasikat lähtevät välitykseen.

Tilan hankinnasta lähtien tavoitteena on ollut rakentaa uusi navetta. Suunnittelua on tehty aktiivisesti 2022–2024. Piirustukset suunnittelijan kanssa on laadittu, luvat ovat kunnossa ja navetalle on löytynyt sopiva tontti.

Tila yhtiöitettiin keväällä 2025. Osakaina ovat Markus ja Aaro, ja nuorempi veli Arttu toimii yhtiössä työntekijänä. Tavoitteena on, että myös Arttu liittyy tulevaisuudessa omistajaksi. Perheen äiti on töissä tilan ulkopuolella.

Haasalan perhe toimii kuin yhtenäisen joukkue, jossa yhdessä tekeminen korostuu ja näkyy myös ulospäin. Heille on tärkeää verkostoitua ja hankkia tietoa tilan ulkopuolelta. Aaro ja Arttu ovat suorittaneet maatalousopinnot Kannuksessa – Aaro maatalousteknologian linjalla ja Arttu maatalouspuolella.

Aaro on osallistunut **Atria 100 Nuorta Tuottajaa** –koulutukseen vuosina 2024–2025. Koulutuksesta jäi hänen mukaansa hyvä kokemus ja uusia tuttavuuksia eri tuotantosunnista.

Asiakkuuspäällikkönä koen yhteistyön heidän kanssaan erittäin miellyttäväksi. On hienoa seurata, kuinka tilaa kehitetään määrätietoisesti.

Markus, Aaro ja Arttu uskovat vahvasti, että ruoan tuottaminen on tulevaisuuden työtä.

Jouni Ranta-Nilkku

Asiakkuuspäällikkö, Nautasuomi Oy

Laitteiden kalibrointi vaikuttaa suoraan tilan tulokseen

Jos tilan vaaka tai annostelija vääristää, ruokintaan menee liikaa rahaa tai tuottavuus kärsii. Siksi laitteet pitäisi muistaa kalibroida vähintään pari kertaa vuodessa.

TEKSTI: Salla López, Kind Company KUVAT: Tuukka Kiviranta

Koska ruokinnan osuus tilan muuttuvista kustannuksista voi olla jopa 60 prosenttia, pienetkin heitot ruokinnassa kertautuvat ja tuntuvat kukkarossa. Ruokintalaitteiden kalibrointi on näennäisesti pieni teko, jolla varmistetaan suunnitelman mukainen ruokinta.

VAAKA ALKAA AJAN MYÖTÄ VÄÄRISTÄÄ

Broilerituotannossa rehun- ja vedenkulutus on elopainovaakojen ohella tärkein kasvunseurannan mittari. Siksi vaakojen ja vesimittarien lukemiin pitää voida luottaa. Siipikarjanrehujen kehityspäällikkö **Anne Rauhalalla** on tullut vastaan vaakoja, joiden lukema heittää melkein 10 prosenttia.

– Vaaoilla voi olla taipumus lähteä niin sanotusti ryömimään – ne alkavat

näyttää pikkuisen väärään suuntaan, Rauhala muistuttaa.

Rakenteisiin on voinut kertyä pölyä tai anturi on saattanut vioittua. Heti jos huomaa mittaustuloksissa outoutta, laite on tarkistettava.

– Helppo tapa hoitaa kalibrointi on käyttää punnuksina neljää 25 kilon säkkiä, sikatilojen myyntipäällikkö **Daniel Klockars** vinkkaa.

Säkkien avulla kalibrointi antaa hyvän suunnan, mutta kannattaa huomioida, että A-Rehun säkeissä on aina muutama gramma ylimääräistä.

Kun kalibrointi tehdään säännöllisesti, varmistetaan sekä laitteiden oikea annostelu että ruokinnan toimivuus.

– Vaikka aina sanotaankin, ettei toimivaa asiaa kannata rikkoa, jos laite on kalibroitavissa, se kannattaa mieluummin tehdä kuin jättää tekemättä, maito-

”Teknologia tehostaa tuotantoa, mutta vaatii myös aikaa ja huolellisuutta.”

tilojen asiakkuuspäällikkö **Miika Yrtti-maa** on todennut.

Koska automaatio ja erilaiset teknologiset ratkaisut alkavat olla maitotiloilla arkipäivää, niiden toimivuus kannattaa varmistaa säännöllisin väliajoin.

ERISSÄ JA VALMISTAJISSA EROJA

Omien laitteiden vääristyneet lukemat saattavat paljastua, kun rehutehtaalta näyttäisi tulevan liikaa tai liian vähän rehua.

– Tehtaan vaakoja valvoo viranomainen, joten niiden lukemaan voi luottaa, A-Rehun tekninen päällikkö **Jussi Maasalo** rauhoittaa.

Tehtaalla rehu punnitaan painon mukaan, kun taas osalla tiloista rehu annostellaan tilavuusmittoina.

Rehun tilavuuspaino vaihtelee kuitenkin reseptistä ja koostumuksesta riippuen.

– Kun tehtaalta tuodaan erä uudella kuivurilla tuotettua ohrarehua, se painaa hieman vähemmän kuin mihin tilalla on kenties totuttu, Jussi Maasalo muistuttaa.

Vaihtelu johtuu kuivaustapahtuman luonteesta: kuivurissa räjähtäneet partikkelit vaativat enemmän tilaa.

– Jos vaihtaa rehua tai rehun toimitajaa, pelletin fyysinen koko voi myös vaihtua, ja silloinkin on tärkeää muistaa kalibroida ruokintalaitteet, nautarehujen kehityspäällikkö **Milja Heikkinen** sanoo.

TEKNOLOGIA TEHOSTAA MUTTA VAATII AIKAA

Sikatiloilla tehdyssä Rehukustannuskuriin -hankkeessa kävi ilmi, että ruokintalaitteiden kalibroinnin unohtuminen tai epäsäännöllisyys on varsin yleistä.

– Ai saakeli, sitähan ei ole pitkään aikaan katsottu, Daniel Klockars kuvaa tyypillistä reaktiota.

Eräänkin hankkeessa mukana olleen lihasikatilan ruokinnassa onnistuttiin saamaan aikaan 13 000 euron vuosisäästöt. Laitteiden kalibrointi oli toki vain yksi osatekijä rehuhyötysuhteen parantamisessa, mutta jo pelkkä väärin näytävä vaaka vesittää tilan tarpeisiin laaditun ruokintasuunnitelman.

Laitteiden tarkistaminen jää helposti, kun korjattavaa, muistettavaa ja päätettävää on arjessa muutenkin paljon.

– Tilojen teknologia on nykyään niin pro-level, että esimerkiksi seurantaan olisi valtavasti ominaisuuksia. Perusjutut toimivat tiloilla yleisesti tosi hyvin, mutta kaikkia mahdollisuuksia ei vielä tunneta tai osata hyödyntää. Niihin paneutumiseen pitäisi löytyä kiinnostusta ja aikaa, Klockars tuumii.

Broileritiloilla vaa'an kalibroinnin lisäksi yhtä olennaista on seurata veden kulutusta.

– Jos vesi-rehu-suhde tai vedenkulutus poikkeavat normaalista, vesimittarissa, veden paineessa tai lintujen terveydentilassa voi olla jotain hämminkiä, Anne Rauhala sanoo.

Näennäisesti pienet heitot näkyvät heti niin nopeatempoisessa broilerinkasvatuksessa kuin muissakin tuotantosuunnissa.

– Koska aika on niin lyhyt, homman pitää natsata. Siksi tuotannon seurannan mittareiden kanssa pitää olla jatkuvasti hereillä, Rauhala summaa. ■

”Pieni virhe vaa'an lukemassa voi maksaa vuodessa tuhansia euroja.”

Juha Savela uskoo yhteistyön voimaan

TEKSTI: Sanna-Kaisa Nokso, markkinoinnin harjoittelija, A-Tuottajat Oy
KUVA: Atrian arkisto

Juha Savelle maatalousura ei ollut ensimmäinen vaihtoehto. Kun hän vuonna 2001 otti haltuun perhetilan Sastamalassa, alkoi polku, joka vei viljatilalta lihasikalaan – ja lopulta Itikka Osuuskunnan hallituksen puheenjohtajaksi. Vaikka Savela ei alun perin ollut ”henkeen ja vereen maatalousihminen”, hänestä muovautui sellainen.

Juha Savela näkee osuuskuntien, tuottajien ja Atrian yhteisen menestymisen perustuvan vahvaan, saumattomaan ketjuun, aina alkutuotannosta valmiiseen ruokaan saakka.

– Meillä on koko ketju omissa käsissämme, mikä antaa mahdollisuuksia, joita monella ei ole.

Tulevaisuuden menestyksen kulmakivinä hän näkee avoimuuden, tavoitteellisuuden ja yhteisen päämäärän. Kun ilmapiiri on kannustava ja tavoitteet selkeitä, syntyy onnistumisia, jotka ruokivat uutta tekemistä.

– Ihminen tarvitsee selkeän suunnan ja tunteen siitä, että hantä tuetaan. Silloin syntyy myös onnistumisen kokemuksia, Savela toteaa.

Hän korostaa, että menestys vaatii pitkäjänteistä ajattelua ja kovaa työtä läpi ketjun.

– Nykymaailman kilpailutilanne ei paljon hengähdystaukoja salli, muuten muut menevät ohitse ja vieläpä yllättävän nopeasti.

TALOUDELLINEN TULOS VAATII KOKONAISVALTAISTA TEKEMISTÄ

Taloudellisen menestyksen osalta Savela korostaa, että kyse on monen tekijän summasta.

– Hyvä tuottajahinta ei yksin riitä – tarvitaan kilpailukykyistä rehua, hyviä tuotantotuloksia, tehokasta teknologiaa ja laajaa yhteistyötä. Tuottajien pitää saada keskittyä omaan tekemiseensä ja saada siihen tukea osuuskunnilta ja Atrialta.

Ilman rohkeutta ja innovatiivisuuttakaan ei pärjätä.

– Rohkeus näkyy oikeina investointeina – isot ja riskialttiitkin ovat välillä välttämättömiä. Innovatiivisuus taas on erityisesti Atrian puolella tärkeää: tuotteiden kehittämisessä pitää uskaltaa kokeilla uutta, ja joskus pienetkin ominaisuudet voivat tehdä tuotteesta kuluttajalle kiinnostavan ilman, että kustannukset nousevat, Savela painottaa.

JOHTAJUUTTA KUUNTELEMALLA JA YHDESSÄ OIVALTAMALLA

Uusi rooli puheenjohtajana tuo mukanaan uudenlaista vastuuta ja vaatii astumista pois oman tilan arjesta – sekä fyysisesti että henkisesti.

– Ajatukset pyörivät nyt päällimmäisenä osuuskunnan asioissa. Onneksi minulla on hyvät työntekijät ja etenkin vanhin poika jo vahvasti mukana tilan arjessa, joten voin antaa vastuuta eteenpäin ja keskittyä tähän tehtävään.

Puheenjohtajana Savela haluaa olla ennen kaikkea selkeä, johdonmukainen ja kuunteleva.

– Viisaus ei sinänsä minussa asu, vaan sitä on mahdollista valjastaa, kun saa muilta ajatuksia. Puheenjohtajana tärkein tehtäväni on saada hallitus toimimaan joukkueena – keskustelemaan, kyseenalaistamaan ja tuomaan esiin uusia näkökulmia.

Motivaation lähteitä Juhan ei tarvitse etsiä kaukaa.

– Onnistumiset tuovat parasta hyvää oloa. Mitä suurempi asia tai projekti, sitä hienompi tunne, kun se alkaa selkiintyä.

Työssään Savela keskittyy mieluummin ratkaisuihin kuin itse ongelmiin.

– Täydellistä ratkaisua harvoin löytyy, mutta paras mahdollinen kyllä. Ja kun tavoitteita saavutetaan, se palkitsee. ■

TEEMA Investoinnit luovat uskoa alaan

Kolmen tilan hankkeet edustavat eri tuotantosuuntia, mutta niiden yhteinen päämäärä on sama: kehittää tilaa tulevaisuutta varten ja uskoa siihen, että kotimaisella tuotannolla on jatkossakin paikkansa suomalaisessa ruokaketjussa.

TEKSTIT: Milla Annala, Kind Company

”Jos kukaan ei investoi, ala ei kehity”

Orimattilassa sijaitsevalla Toukolan tilalla usko tulevaisuuteen näkyy konkreettisesti: uusi emopihatto rakennettiin helpottamaan arkea ja parantamaan eläinten hyvinvointia. Investointi tehtiin aikana, jolloin alalla on totuttu varovaisuuteen.

KUVAT: Tommi Mattila

Viime vuosina lihakarjatalouden investoinnit ovat olleet harvinaisia, sillä pitkään jatkuneet kannattavuushaasteet ovat hillinneet rakentamista. Monella tilalla on keskitytty pitämään nykyinen tuotanto käynnissä sen sijaan, että olisi lähdetty laajentamaan. Toukolan tilan uusi pihatto erottuu joukosta. Se on ainoa lihakarjatalouteen liittyvä investointi, joka on saanut viime vuosina ELY-tukea Hämeen alueella. Toukolan tilaa jatkavat yhdessä **Juho** ja **Nelli Kyöstiä**.

– Aiempi pihatto riitti vain kolmellekymmenelle emolle, mikä rajoitti eläinkiertoa ja jalostuksen kehittämistä. Uusi pihatto tuo meille mahdollisuuden kasvaa, kehittää eläinainesta ja lisätä myös suoramyyntiä, Nelli kertoo.

YHDESSÄ TEHTY PIHATTO KONKRETISOI UNELMAN

Rakennusprojekti käynnistyi reilu vuosi sitten.

– Pohdimme investointia pitkään perheen kesken. Atrialta saatiin piirustukset ja suunnitteluapua, ja Wiklin kanssa laadittiin laskelmia ja selvitettiin rahoitusvaihtoehtoja. Talvella kilpailutin urakoitsijat ja keväällä pääsimme rakentamaan, Juho sanoo.

Helteinen rakennuskesä koetteli, mutta työ valmistui suunnitellusti.

– Teimme rakennustöitä paljon omalla porukalla ja ilman Juhon vanhempien apua hommasta ei olisi tullut mitään, Nelli kehuu.

Toukolan tilan pihaton ovet avautuivat ensimmäistä kertaa eläimille 13. lokakuuta 2025.

– Pitkään suunnitellun ja yhdessä toteutetun hankkeen valmistuminen konkretisoitui lokakuuisena maanantaina. Viihdyimme pitkään katselemassa tyytyväisiä eläimiä uudessa pihatossa, kertoo Juho, joka pyörittää kotitilaansa kolmatta vuotta.

Tilan historia ulottuu 1600-luvulle, ja ensimmäiset emolehmät saapuivat 1990-luvulla.

1

3 FAKTAA TOUKOLAN TILASTA

Pitkät juuret

Toukolan tila Orimattilassa on ollut saman suvun hallussa 1600-luvulta lähtien.

2

Merkittävä investointi

Uuden pihaton rakentaminen oli noin puolen miljoonan euron hanke.

3

Tuotannon kasvu

Uusi pihatto tarjoaa tilat 60 emolehmälle ja nostaa karjamäärän yhteensä 90:een.

– Ajattelimme, että jos investoi, se kannattaa tehdä ajoissa – niin ehtii myös nauttia työnsä tuloksista, Juho sanoo.

ELÄINTEN HYVINVOINTI JA TYÖN SUJUVUUS ETUSIJALLA

Kyöstiä halusivat suunnitella pihaton niin, että se helpottaa arkea ja tukee eläinten lajityypillistä käyttäytymistä.

– Ei parsia, vaan kestokuivikepohja ja olkea reilusti. Eläimet saavat maata yhdessä tai erillään, miten haluaa, Juho kuvaa.

Huoltotilat, tautisulkukoppi ja molempiin päihin rakennusta sijoitetut sairaskarsinat, jotka toimivat myös vasikkapiiloina, lisäävät turvallisuutta ja joustavuutta.

– Tilat on suunniteltu niin, että eläinlääkärin käynnit onnistuvat bioturvallisesti ja siisteyttä on helppo ylläpitää. Samalla myös oma työ sujuu aiempaa mukavammin, Nelli kertoo.

– Kuivalantala sijoitettiin samaan tilaan, mikä vähentää koneajoa ja helpottaa päivittäistä työtä. Myös pihaton päädissä olevat kulut on asfaltoitu, jotta kuraisuus ei kiusaa syksyisin ja keväisin, Juho täydentää.

ROHKEUTTA INVESTOINTEIHIN

Kyöstiä uskovat, että suomalaisella naudanlihalla on kysyntää myös tulevaisuudessa, kun ruoan alkuperä ja huoltovarmuus kiinnostavat yhä useampia kuluttajia.

– Suomalaisesta ruoasta ja tuotannosta pitäisi olla entistäkin ylpeämpiä. Jos kukaan ei investoi, ei ala myöskään kehity. Toivon, että meidän esimerkkinme rohkaisee muitakin, Juho sanoo.

Avajaisissa saatu palaute oli rohkaisevaa.

– Moni tuli sanomaan, että tästä sai uskoa tulevaan. Se tuntui hyvältä, Nelli päättää. ■

”Navetta teki tavoitteista totta”

Nykyisin Peräkylän tilalla syödään aamupala yhdessä ja lähetetään lapset kouluun ennen töiden alkua – ylellisyys, jota vanhan parsinavetan aikaan ei tunnettu. Uusi robottinavetta on muuttanut työn rytmin, eläinten olot ja yrittäjäperheen jaksamisen.

KUVAT: Teija Korhonen

Kouvolassa sijaitsevaa Peräkylän tilaa luotsaa pariskunta **Heini Peräkylä** ja **Arttu Pyötsiä**. Sukupolvenvaihdos tehtiin vuonna 2013, ja silloin karjassa oli 36 lehmää. Arttu oli ensimmäiset 10 vuotta tilan ulkopuolella töissä. Nyt tilalla on 70 lypsylehmää ja 30 nuorta kasvamassa sekä yksi lypsypöytä, joka hoitaa lypsyt vuorokauden ympäri.

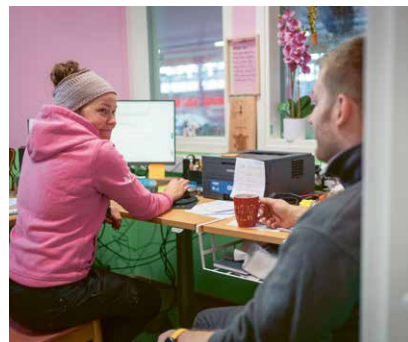
– Olemme kasvattaneet karjan määrää suunnitelmallisesti, jotta tila on elinkelpoinen myös tulevaisuudessa. Uusi navetta oli seuraava looginen askel, Heini kertoo.

PÄÄTÖS KYSYI VÄHITELLEN

Vanha parsinavetta oli osin 1950-luvulta, eikä sen korjaaminen enää kannattanut. Kun naapurista vapautui peltoa vuonna 2019, ajatus uudesta navetasta alkoi muuttua todeksi. Ensimmäiset luonnokset tehtiin jo 2020, mutta epävarmat ajat viivästyttivät päätöstä.

– Ehkä se oli hyväkin. Ehdimme nähdä erilaisia navettaratkaisuja ja miettiä, mikä sopisi meille parhaiten, Heini kertoo.

Rahoituspäätös saatiin keväällä 2024, ja heti kesällä kaivinkoneet olivat pihas- sa. Pehmeä maaperä toi alkuun pientä jännitystä, mutta huolellisen suunnitel- lun ja kokeneiden urakoitsijoiden avul- la aikataulussa pysyttiin.

– Meillä oli todella osaavat ammatti- laiset. Rakennusporukka sekä putki- ja sähkömiehet tekivät työnsä hienosti, Arttu kiittelee.

Rakennustyöt etenivät vauhdilla, ja 28. huhtikuuta 2025 ensimmäiset leh- mät pääsivät uuteen navettaan.

ARKI HELPOTTUI HETI

Uusi navetta on muuttanut työn suju- vuuden täysin. Työmäärä on vähen- tynyt jopa kolmanneksen, ja perheen arki on saanut uuden rytmin.

– Ennen eläimiä hoidettiin useam- massa paikassa, ja päivät venyivät hel- posti iltamyöhään. Nyt työt eivät ole enää niin kelloon sidottuja ja aikaa jää muullekin elämälle, Heini kertoo.

Työnjako sujuu selkeästi: Arttu vas- taa rehuista ja kuivikkeista, Heini päi- vittäisestä navettatyöstä. Eläimet ovat sopeutuneet robottiin nopeasti ja viih- tyvät uusissa tiloissa.

– Olosuhteilla on valtava merkitys. Kun lehmillä on hyvä olla, se näkyy heti maitomäärissä – kesän aikana tuotok- set nousivat usealla kilolla per lehmä, Heini kertoo.

– Nyt meillä on navetta, joka palvelee sekä eläimiä että meitä ihmisiä. Tämä on aika lailla juuri sellainen kuin toi- voimme, Arttu täydentää.

KATSE ETEENPÄIN

Peräkylän tila on vahva osoitus sii- tä, että rohkeus ja suunnitelmallisuus kantavat. Heinin ja Artun mielestä in- vestoinnit ovat ennen kaikkea tapa var- mistaa tilan elinkelpoisuus, ja samalla ne ovat tekoja koko suomalaisen ruoan- tuotannon tulevaisuuden puolesta.

– Huoltovarmuus ja kotimainen ruo- ka ovat asioita, joita pitäisi korostaa enemmän. Kun tuotanto pysyy perhe- tiloilla, se tuo turvaa ja työllisyyttä koko maahan, Arttu muistuttaa.

He kannustavat muitakin tiloja katso- maan eteenpäin, vaikka ajat ovat epä- varmat.

– Lopullisen päätöksen tekeminen on aina se vaikein osa, Heini päättää. ■

3 VINKKIÄ INVESTOINTIA POHTIVALLE

1

Suunnittele rauhassa, mutta päätä rohkeasti.
Hyvä valmistautuminen antaa varmuutta, mutta jossain vaiheessa päätös on vain tehtävä.

2

Panosta arjen sujuvuuteen.
Investoinnin todellinen hyöty näkyy siinä, miten työ helpottuu ja eläinten hyvinvointi paranee.

3

Usko omaan tekemiseen.
Rohkeus kantaa, ja onnistumisen tunne palkitsee moninkertaisesti.

”Nopea, mutta oikea päätös”

Isokyröläisen Ala-Perttilän tilan yrittäjä Eero Alanne osti sikalan Lapualta ja teki siitä nykypäivän vaatimukset täyttävän tuotantopaikan. Kaiken ytimessä on bioturvallisuus ja toimivuus.

KUVAT: Tuukka Kiviranta

Ala-Perttilän tilan ohjaksissa on nyt uusi sukupolvi. **Eero Alanne** vie tilan sikaperin- teitä eteenpäin isänsä kans- sa, mutta uudessa muodossa. Kun ko- titilan vanha porsitussikala alkoi käydä ahtaaksi ja osin iälleen, oli aika katsoa tulevaisuuteen.

– A-Tuottajilta oli saatavilla porsaita, ja kun sopivat tuotantotilat löytyivät La- pualta, tartuimme tilaisuuteen. Tuttu toimintaympäristö ja verkostot helpot- tivat päätöstä. Samalla tämä antaa meil- le mahdollisuuden suunnitella rauhas- sa kotitilan sikalan saneerausta, Eero kertoo.

Päätös syntyi ripeästi: vain puolen- toista kuukauden kuluttua kauppakirjo- jen allekirjoituksesta sikala oli jo täynnä eläimiä. Ensimmäiset porsaas muutti- vat sisään syyskuun lopussa, ja uusi arki alkoi vauhdilla.

VANHA TILA, UUDET VAATIMUKSET

Lapualta löytynyt sikala ei ollut huo- nossa kunnossa, mutta bioturvallisuus ja toiminnallisuus haluttiin nostaa uu- delle tasolle.

– Pihapiiri siistittiin perusteellises- ti: raivasimme noin 2000 neliötä jouto- maata, lisäsimme soraa ja panostimme kulkureittien selkeyteen, Eero kertoo.

Sisätiloissa parannettiin ilmanvaihtoa ja päivitettiin mylly- ja jauhatusjär- jestelmä turvallisemmiksi ja helpom- maksi käyttää. Karsinoita pinnoitettiin, valaistusta lisättiin ja välikattoon lisät-

tiin eristettä, jotta eläimille saatiin miellyttävämpi kas- vuympäristö.

– Eläinten hyvinvointi on kaiken lähtökohta, ja sen eteen on tehty paljon. Meillä on nyt 1150 sikaa, ja pidän isona plussana sitä, että sikala on alun perin hy- vin suunniteltu. Osastokoot ovat sopivia – kahdeksan osas- toa, joissa jokaisessa on 144 eläin- paikkaa, Eero kuvailee.

Erilliset lastaus- ja sairasosastot hel- pottavat arkea ja parantavat hygieni- aa. Osastojako mahdollistaa sikalan pesun aloittamisen jo ennen kuin viimeiset siat lähtevät.

YHTEISTYÖLLÄ ETEENPÄIN

Modernisointi tehtiin asiantuntijoi- den tuella. Ilmastoinnin uusimises- sa apuna oli Atria Sian asiakkuus- päällikkö **Christer Rönqvist**, ja myös muut A-Rehun ja Atria Tuot- tajiin asiantuntijat ovat olleet mukana varmistamassa, että ratkaisut tukevat tuotannon laatua ja turval- lisuutta.

– Eron huomaa heti. Sisäilma on raikkaampi ja työskentelyolosuhteet paremmat. Kun Atria Sian bioturvalli- suudesta ja tuotannon laadusta vastaa- va eläinlääkäri **Taneli Tirkkonen** kävi katsomassa ja kehui ilmanvaihtoa, tuli tunne, että olemme oikealla tiellä, Eero kertoo.

Bioturvallisuus näkyy myös arjessa: selkeät kulkureitit, hygieniakäytännöt ja sulut pitävät tautiriskit hallinnassa ja eläimet hyväkuntoisina.

Lannan hyödyntämisestä on tehty oma, kestävä kehityksen ratkaisu.

– Sikalalla syntyvä liete menee paikallisille viljelijöille ja myöhemmin **Suomen Lantakaasulle**, Eero sanoo.

TEKNIikka TUOTANNON TUKENA

Sikalaa ohjataan ja valvotaan pitkälti etänä. Ilmastointi ja ruokkija ovat yhteydessä puhelimeen ja tietokoneeseen, joten niiden toimintaa voi seurata ja säätää myös kotoa käsin. Ruokinta-järjestelmä päivitettiin Pellon Feedflow-järjestelmään, vanhasta Graphics-järjestelmästä.

– Päivitykset sujuivat joutuisasti ja kustannustehokkaasti. Vaikka matkaa kotoa tulee 35 kilometriä suuntaansa, järjestelmät toimivat ja yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa on ollut mutkatonta, Eero kiittelee.

A-Rehun ja Pellon-pajan asiantuntijoilta saatu tuki on ollut tärkeää.

– Tällaisten hankkeiden tekeminen vaatii asiantuntijuutta ja yhteistyötä. On hienoa, että apua ja ohjausta on saanut nopeasti, Eero sanoo.

USKOA TULEVAISUUTEEN

Ala-Perttilän tilalla katse on vahvasti eteenpäin. Lihajikojen kasvatus on uusi vaihe tilan historiassa, ja sen rinnalla suunnitellaan jo kotitilan sikalan uudistamista.

– Olen ollut nuoresta asti kiinnostunut maataloudesta ja sikapuolesta erityisesti. Nyt kun sain ensimmäisen kerran kylvää omiin nimiin ja käynnistää oman tuotannon, on pitkäaikainen haaveeni toteutunut, Eero kertoo hymyillen.

Nopea päätös sikalan ostosta osoitti tauti oikeaksi.

– Kun bioturvallisuus, toimiva tilaratkaisu ja yhteistyöverkoston tuki ovat kunnossa, niin tulevaisuutta on turvalista rakentaa, Eero summaa. ■

Bioturvallisuus turvaa tuotannon jatkuvuuden

Atrialainen sikaketju on ollut vapaa sikojen vakavista tarttuvista taudeista jo vuosikymmeniä. Sen ylläpitäminen vaatii kuitenkin jatkuvaa työtä. Uusia tauteja, kuten PRRS tai afrikkalainen sikarutto, ilmestyy säännöllisesti ja niiden torjuminen edellyttää tarkkuutta jokaisella tilalla.

Pidän bioturvallisuutta koko tuotantoketjun selkärangana. Kun perusasiat ovat kunnossa, torjutaan samalla monia tauteja kerralla. Riskien toteutuessa seuraukset voivat olla taloudellisesti mittavat, jopa miljoonien eurojen tulonmenetykset koko ketjussa. Siksi jokainen ennaltaehkäisevä teko on tärkeä.

Meillä Suomessa eläintautilainsäädäntö on järkevällä pohjalla. Se on linjassa EU:n säädösten kanssa ja tukee käytännön toimintaa tiloilla. Säännökset tukevat toimintaa, joka suojaa niin eläimiä kuin yrittäjiä.

Ala-Perttilän tila on hyvä esimerkki siitä, mitä määrätietoisella työllä saavutetaan. Tilalla teetettiin Atrian haittariskikartoitus ennen toiminnan aloittamista. Tila sai tulokseksi yli 98 pistettä sadasta, mikä on erinomainen tulos. Kun pääsee aloittamaan puhtaalta pöydältä ja tekee asiat huolellisesti, voi vaikuttaa merkittävästi lopputulokseen.

Korostan aina, että eläinlääkäri ja muut asiantuntijat kannattaa ottaa mukaan suunnitteluun mahdollisimman aikaisin, etenkin silloin, kun tila ostetaan tai saneerataan. Ala-Perttilän tilalla tämä on toteutunut hienosti: siellä on suunniteltu, tehty ja korjattu asioita pitkäjänteisesti ja yhteistyössä.

Bioturvallisuus ei ole vain tautien torjuntaa, vaan myös mielenrauhaa. Kun tietää, että perusta on kunnossa, voi keskittyä rauhassa siihen, mikä on tärkeintä – eläinten hyvinvointiin ja tuotannon jatkuvuuteen.

Taneli Tirkkonen

Atria Sika -ketjun bioturvasta ja laadusta vastaava eläinlääkäri

Maanvaalija Oy – Yhdessä kohti hiiliviisaampaa tulevaisuutta

Osuuskuntien perustama hiilensidontayhtiö Maanvaalija Oy on edistänyt hiilimarkkinoiden kehittymistä vuoden 2022 lopusta lähtien. Yhtiön tavoitteena on tarjota maanomistajille konkreettisia keinoja osallistua ilmastomuutoksen hillintään ja samalla tarjota maanomistajille hyötyä omien maa-alueidensa mahdollisuuksista.

Hiilensidonnan lisäämiseksi Maanvaalija on käynnistänyt toimenpiteitä, jotka kattavat muun muassa joutoaluei-

den ja peltoheittojen metsittämisen, kasvatusmetsien lannoittamisen, metsän kasvuajan pidentämisen, kerääjäkasvien käytön sekä nurmiseosten monipuolistamisen syväjuurisilla lajikkeilla. Näillä toimilla pyritään hillitsemään turvemaiden maaperäpäästöjä, vahvistamaan puuston ja maaperän hiilivarastoja sekä parantamaan viljelysmaiden elinvoimaisuutta.

Ilmastoyksiköiden markkina on jakautunut kahteen osaan: vapaaehtoiseen markkinaan ja polttoaineen jakelijoita koskevaan jakeluvelvoitteen joustomekanismiin. Maanvaalija toimii aktiivisesti molemmilla markkinoilla ja

tulee tarjoamaan jäsenistölleen mahdollisuuksia hyötyä hiilensidonnasta eri toimenpiteiden kautta.

Yhtiön kehitystyö jatkuu, ja toimenpidevalikoimaa pyritään laajentamaan vastaamaan jäsenistön maa-alueiden tarjoamia mahdollisuuksia. Maanvaalija uskoo, että yhdessä voimme rakentaa kestävämpää ja hiiliviisaampaa tulevaisuutta – askel kerrallaan, juuritasolta alkaen.

Maanvaalija tulee informoimaan loppuvuoden aikana Osuuskuntien jäseniä tulevista mahdollisuuksista. ■

5.–6.2.2026
SOKOS HOTEL TORNI, TAMPERE

*Tuottajien
vuoden tärkein
kohtaamispaikka*

**Kaksi päivää oivalluksia,
inspiraatiota ja vuoden parhaat
bileet – yhdessä lihatuotannon
ammattilaisten kanssa!**

Lavan valtaavat tänä vuonna muun muassa

**TIMO
RITAKALLIO**

Millä keinoilla voi
menestyä epävarmassa
toimintaympäristössä?

**ARMAN
ALIZAD**

Arvostusta,
aitoutta ja oikeita
puheenaiheita

**JOUNI
KEMPPAINEN**

Kyselytunti päätoimittajalle
– 40 vuoden näkymät
suomalaisesta maaseudusta

Early bird -hinta voimassa 5.1.2026 asti. Varaa paikkasi nyt!

Liha-akatemiaan ovat tervetulleita kaikki Atrian sopimustuottajat, A-Rehun asiakkaat ja sidosryhmät.

atrialihaakatemia.fi

KUVAT: iStock ja Adobe Firefly

Syysiloihin sopii mainiosti helposti yhdessä astiassa valmistettava, mausteinen keitto. Unkarilaisen keittiön klassikko, paprikalla maustettu gulassi, taipuu mainiosti myös suomalaiseen suuhun Atrian maittavilla tuotteilla.

GULASSI

6 hengelle

Raaka-aineet

- 2 pkt Atria possun patalihaa (á 350 g)
- 1 pss peruna-keitto kasviksia (á 750 g)
- 1 keskikokoinen sipuli
- 3 valkosipulinkynttä
- 1 punainen paprika
- 500 g paseerattua tomaattia
- 1 rkl paprikajauhetta
- 2 tl valkopippuria
- 2 lihaliemikuutiota
- 7 dl vettä
- suolaa ja pippuria maun mukaan

Valmistus

1. Kuori ja pilko sipulit. Pilko myös paprika odottamaan.
2. Ruskista lihat kattilassa yhdessä sipulien kanssa, voit halutessasi ruskistaa lihat kahdessa tai useammassa erässä. Lisää mukaan myös pilkottu paprika.
3. Lisää vesi, lihaliemikuutiot ja paseerattu tomaatti kattilaan lihojen päälle yhdessä peruna-keitto kasviksien kanssa.
4. Anna keiton kiehahtaa ja hauduta miedolla lämmöllä vähintään 30 minuuttia. Mitä pidempään jaksat hauduttaa, sitä maukkaampaa ja mureampaa lihasta tulee.
5. Mausta keitto valmiiksi, anna hautua vielä 5 min ja tarkista maku.
6. Nauti hyvässä seurassa ja nokareella ranskankermaa.

Tämä asiakkuuspäällikkö Pernilla Grönin lähettämä pastasalaatti vain paranee jääkaapissa ja vie kielen mennessään esimerkiksi juhlapyhien herkkupöydissä.

KERMAINEN PASTASALAATTI KANALLA

4 hengelle

Raaka-aineet

- 1–2 pakettia Atria Vuolu-kanafileetä, mustapippuri
- 400 g pastaa (esim. farfalle tai penne)
- 2 paprikaa (mielellään eri värejä)
- 1 kurkku
- 250 g kirsikkatomaatteja (mielellään eri värejä)
- 10 cm pala purjoa
- 400 g maissia
- 200 g fetajuusto
- 5 dl majoneesia
- 2 dl ranskankermaa
- maun mukaan yrttisuolaa ja mustapippuria

Valmistus

1. Keitä pasta pakkauksen ohjeen mukaan. Huuhteleta pasta kylmällä vedellä ja anna sen valua kunnolla siivilässä.
2. Laita pasta suureen kulhoon, ripottele päälle yrttisuolaa ja sekoita.
3. Halkaise paprikat, poista siemenet ja leikkaa paloiksi. Leikkaa kurkku ja tomaatit paloiksi. Suikaloi purjo. Valuta maissi. Kuutioi fetajuusto.
4. Sekoita ranskankerma ja majoneesi keskenään.
5. Yhdistä kaikki ainekset varovasti, jotta vihannekset eivät murskaannu. Mausta suolalla ja pippurilla maun mukaan.
6. Laita salaatti jääkaappiin hetkeksi ennen tarjoilua.

Tarjoile esimerkiksi patongin kanssa.

Atrian tuottajan Ville Häkkäsen lähettämä resepti on pitkään haudutettua patalihaa. Se on täydellinen talvipäivien ruoka – vaivaton valmistaa, mutta palkitsee maukkaudellaan. Kun liha saa hautua rauhasa juuresten ja voin kanssa, se muuttuu lusikalla hajoavaksi herkuksi.

TUOTTAJAN RESEPTI

PITKÄÄN HAUDUTETTU PATALIHA

Raaka-aineet

- n. 1 kg Atria takuumurea naudan sisäpaisti tai paahtopaisti
- 2–3 sipulia
- 3–5 porkkanaa
- 3–4 valkosipulinkynttä (murskattuna)
- 100 g voita
- 1–2 lihaliemikuutiota
- Suolaa ja mustapippuria maun mukaan
- 2–3 dl punaviiniä, olutta tai valmista lihalientä
- Vettä sen verran, että nesteen pinta näkyy padassa

Huom! Pehmeät juurekset kuten peruna ja bataatti eivät sovi tähän reseptiin – ne ylikypsyvät ja muuttuvat mössöksi.

Valmistus

1. Paloittele liha isoiksi kuutioiksi (n. 7 × 7 × 7 cm). Kuori ja pilko sipulit ja porkkanat. Murskaa valkosipulinkyntset.
2. Laita lihapalat kannelliseen pataan ja lisää pilkotut juurekset. Lisää voi, murskatut lihaliemikuutiot, suola ja pippuri, sekoita kevyesti.
3. Kaada pataan 2–3 dl punaviiniä, olutta tai valmista lihalientä. Lisää vettä niin, että nesteen pinta näkyy, mutta raaka-aineet eivät peity kokonaan.
4. Laita pata kannella peitettyinä uuniin 100–120 °C:seen. Hauduta vähintään 6 tuntia – esimerkiksi yön yli. Tarkista välillä, ettei pata kuivu, lisää vettä tarvittaessa.
5. Ota liha ja juurekset padasta. Siivilöi liemi ja valmista siitä kastike ruskealla Maizenalla (valmistajan ohjeen mukaan). Laita liha ja juurekset takaisin pataan kastikkeen kanssa.
6. Tarjoa perunoiden, perunamuusin ja tuoreen leivän kanssa. Ruokajuomaksi sopii olut, soodavesi, viini tai oma suosikki.

HYVÄÄ RUOKAA JOKAISEEN HETKEEN

Atria Perinteinen harmaasuolattu joulukinkkuviipale

Joulupöydän rakastettu klassikko valmiina viipaleina. Aito harmaasuolattu kinkku maistuu sellaisenaan leivän päällä, joululimpun kanssa tai lämpimänä laatikoiden rinnalla.

Atria Piparkakkuohukainen

Piparin maku kohtaa ohukaisen – lämmitä ja nauti! Täydellinen makea hetki talveen.

Atria Naudan Merimiespihvit

Kokeile kotimaista klassikkoa! Ohuiksi viipaloidut, suomalaisesta pyöröpaistista leikatut merimiespihvit kypsyvät meheviksi padassa tai uunissa.

Atria Yhden Pannun Kanawok chili- valkosipuli

Kun aikaa on vähän mutta nälkä suuri – tämä wokki pelastaa. Paista, lisää nuudelit ja hauduta hetkessä valmiiksi.

Broileriketjun kasvu tehdään pitkäjänteisesti ja riskiä halliten

Broileriketjun kasvu etenee Atrialla suunnitelmallisesti ja pitkällä tähtäimellä. Uudistettu investointiprosessi ja tarkempi riskienhallinta varmistavat, että tuotantoa kehitetään hallitusti – bioturvallisuus ja ketjun kestävyys edellä.

TEKSTI: Jaakko Kohtala, johtaja, Atria Siipi EDITOINTI: Milla Annala KUVA: Tuukka Kiviranta

Broilerin lihan kulutuksen arvioidaan kasvavan Suomessa jatkossakin 1–3 prosenttia vuodessa. Atrialla halutaan varmistaa, että tästä kasvusta otetaan oma, merkittävä osuus. Uuden siipikarjatehtaan myötä teollinen kapasiteetti on valmis kasvuun – seuraava askel on alkutuotantoketjun hallittu ja suunnitelmallinen kehittäminen.

Tavoitteena on kasvattaa tuotantoa kilpailukykyisesti, mutta ennen kaikkea hallitusti ja pitkäjänteisesti, riskejä tunnistuen ja ennakoiden.

INVESTOINTIPROSESSI ENNAKOI TULEVAISUUTTA

Vuonna 2024 uudistettu alkutuotannon investointien haku- ja lupaprosessi otettiin käytäntöön ensimmäisen kerran viime keväänä. Tavoitteena on selkeyttää ja aikatauluttaa koko investointiketju niin, että Atrialta saatu laajennuslupa toimii tuottajalle lähtölaukauksena muulle lupaprosessille.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että sopimustuottaja saa Atrian laajennusluvan noin **kaksi vuotta ennen** kuin laajennuksen kapasiteetti on tarkoitus ottaa käyttöön. Aikainen lupa antaa tuottajalle aikaa hakea tarvittavat ympäristö- ja rakennusluvut, neuvotella rahoituksesta ELY-keskuksen ja pankkien kanssa sekä suunnitella investointi rauhassa ja kustannustehokkaasti. Ketjuohjauksesta vastaavan tiimin mukaan tämä varmistaa, että hankkeet toteutuvat harkiten ja onnistuneesti.

Lintuinfluenssa on todellinen riski.

Investointilupien määrä perustuu Atrian omiin pitkän aikavälin tuotantoennusteisiin. Koska investoinnit ovat aina vuosikymmenien mittaisia päätöksiä, hetkelliset markkinavaihtelut eivät

muuta niiden suuntaa. Jos kasvu etenee ennusteiden mukaisesti, investointihaku avataan jatkossa kerran vuodessa.

KASVUA RISKIÄ VÄHENTÄEN

Hallittu kasvu tarkoittaa myös riskien tunnistamista ja torjumista. Viime vuosina toimintaympäristön suurimmaksi uhaksi on noussut **lintuinfluenssa**, joka ei ole enää kaukainen ilmiö, vaan todellinen riski myös Suomessa.

Tautihaasteet korostavat **bioturvan** merkitystä koko ketjussa – tilatasolta aina hautomotoimintaan saakka. Lintuinfluenssan toteaminen johtaa välittömästi suoja-alueeseen, jonka säde on kymmenen kilometriä, ja alueelta tapahtuvat eläin- ja munasiirrot keskeytyvät heti. Koska broileriketju on vuosien varrella rakentunut lähelle teurastamoja, riskialueet ovat tiiviitä ja vaikutukset voivat olla laajoja.

Tulevissa investointikriteereissä bioturva painottuu aiempaa enemmän: sekä tilojen omiin käytäntöihin että sijaintiin kiinnitetään tarkkaa huomio-

ta. Tavoitteena on, ettei laajennuksilla lisätä ketjun bioturvariskiä vaan parhaimmillaan vähennetään sitä. Tämä seikka on erityisen tärkeää, kun pohdimme untuvikkotuotantoketjun kehittämistä ja tulevaisuudessa tehtävää hautomoinvestointia. Untuvikkotuotantoketjussa samalla tontilla on aina kasvamassa merkittävä määrä atrialaista broilerin lihaa.

PITKÄJÄNTEISYYS TURVAA KOKO KETJUN

Atrian broileriketjun kasvu perustuu vakaaseen pohjaan: ennakointiin, suunnitelmallisuuteen ja yhteistyöhön tuottajien kanssa. Investointeja tehdään kymmeniksi vuosiksi eteenpäin, ja jokainen hanke tukee koko ketjun kilpailukykyä ja varautumista tulevaisuuden haasteisiin.

Kasvua ei siis tehdä hinnalla millä hyvänsä – vaan tavalla, joka vahvistaa koko ketjun kestävyyttä ja huoltovarmuutta pitkälle tulevaisuuteen. ■

KH-Tuomelan broileritila laajentaa tuotantoaan

Yhteinen visio ja saumaton yhteistyö ovat kantaneet KH-Tuomelan broileriyhtiötä alusta asti. Nyt Hannu Tuomela ja Janne Niemi ottavat seuraavan askeleen – tilan laajennus kasvattaa tuotantoa ja vahvistaa sen asemaa kannattavana, tulevaisuuteen katsovana broileritilana.

TEKSTI: Sanna-Kaisa Nokso, markkinoinnin harjoittelija, A-Tuottajat Oy

Lappajärvellä sijaitseva broileritila, KH-Tuomela, on **Hannu Tuomelan** ja **Janne Niemen**, yhteinen yritys, joka sai alkunsa vuonna 2019 Tuomelan kotitalalta. Ensimmäinen laajennus tehtiin heti yhteisen toiminnan alussa, ja nyt tila on saanut laajennusluvan kasvattaa tuotantoa entisestään. Alusta asti tavoitteena on ollut rakentaa toimiva ja taloudellisesti kestävä broilerituotanto.

– Investoinnit pyritään suunnittelemaan niin, että yhtiö säilyttää hyvän taloudellisen aseman, Niemi kertoo.

LAAJENNUS TUO LISÄÄ KAPASITEETTIA

Tuleva laajennus toteutetaan jatkamalla olemassa olevaa osastoa, mikä mahdollistaa kustannustehokkaan kasvun. Investoinnin myötä kokonaistuotantomäärä tulee kasvamaan noin 10 prosentilla.

– Paikka on hyvä, kun ei tarvitse kuin jatkaa olemassa olevaa kanalaa. Kaikki muu infra on jo olemassa. Kokonaan uuden osaston rakentaminen olisi ollut aivan eri kokoluokan homma, Niemi kuvailee.

Nykyisen osaston laajennus mahdollistaa tuotannon kasvun ilman merkittävää lisätyömäärää. Osastojen määrä pysyy samana, ja työt hoidetaan jatkosakin samalla kaavalla.

– Kun yksi osastoista vähän suurenee, työmäärä pysyy vielä meidän kahden hoidettavissa, Tuomela pohtii.

Rakennustyöt odottavat vielä rahoituspäätöstä, mutta suunnitelmissa on toteuttaa laajennus keväällä 2026.

TULEVAISUUDEN INVESTOINTISUUNNITELMAT

KH-Tuomelan yhtiö on päättänyt keskittyä ainoastaan broilerituotantoon, mikä tarkoittaa, että peltopuoleen ei ole investoitu. Tarkoituksena on jatkaa samaa linjaa jatkossakin.

– Meidän mielipiteemme on, että broileriyhtiö pärjää ilmentin, Niemi ja Tuomela toteavat.

Tulevaisuuden suunnitelmat ovat maltillisia. Laajennuksen jälkeen katsotaan rauhassa eteenpäin, mutta kehittämistä ja investointeja ei suljeta pois.

– Aina me jotakin uutta keksitään ja tehdään, Tuomela toteaa.

REHUKOKEET KEHITTÄVÄT TUOTANTOA

Tila on ollut useasti mukana Atrian alkutuotannon rehukokeissa. Kokeet tuovat vaihtelua arkeen ja mahdollistavat uusien rehujen testaamisen käytännössä.

– Prosessi on hyvin simppele, Anne Rauhala soittaa ja kysyy, otatteko kokeiluun uutta rehua. Me toteamme, että antaa tulla vaan, Niemi kuvailee.

Tyypillisesti yksi tai kaksi osastoa toimii koeryhmänä ja yksi tai kaksi osastoa vertailuryhmänä. Jos kyseessä on vähän erikoisempi rehu, testaus tehdään pienemmällä osalla. Lähes aina samaa koetta toistetaan useampia kertoja varmuuden saavuttamiseksi.

– Ne ovat olleet mielenkiintoisia ja tuoneet vaihtelua normaaliin kasvattamiseen. Yhteistyö A-Rehun kanssa on toiminut loistavasti, Niemi kiittelee.

SUJUVAA YHTEISTYÖTÄ

Tilalla työt hoidetaan pääasiassa kahdestaan.

– Vakituksia työntekijöitä ei ole. Satunnaisesti meillä on avussa muuta väkeä, esimerkiksi tyhjäyksessä ja muissa vastaavissa tehtävissä, Tuomela kertoo.

Työt jakautuvat selkeästi: kummallakin on omat kanalat, joiden päivittäiset kierrosta vastataan. Muuten tehtävät hoidetaan joustavasti yhdessä. Yhteistyö on sujunut hyvin jo vuosien ajan.

– Samassa yhtiössä vieläkin ollaan, niin eikö se silloin ole hyvin mennyt, Tuomela naurahtaa. ■

Emolehmät kiinnostavat *enemmän kuin vuosiin*

Naudanlihasta on pulaa, ja tuottajat ovat tarttuneet tilaisuuteen. Yhä useampi tila suunnittelee laajentamista ja näkee tuotannossa mahdollisuuden vahvistaa tilan tulevaisuutta.

TEKSTI: Tomi Karsikas, aluepäällikkö, Nautasuomi Oy; Sinikka Hassinen, johtaja, Nautasuomi Oy EDITOINTI: Milla Annala KUVA: Atrian arkisto

Tuotannon kasvattamissuunnitelmat selviävät kesän aikana puhelimitse tehdystä kartoituksesta, jossa soitettiin kaikille Atrian vasikoita välitykseen myyville emolehmiätiloille. Kartoituksen perusteella voidaan todeta, että emolehmätuotannon laajentaminen kiinnostaa nyt entistä enemmän, ja monella tilalla suunnitellaan konkreettisia investointeja. Kartoitukseen vastasi noin 500 tilaa, joista yli 100:lla suunnitellaan emolehmämäärän lisäämistä.

NAUDANLIHASTA ON PULAA

Naudanlihan kysyntä on kasvanut, ja kotimaiselle lihalle on nyt entistä enemmän tilausta. Vain emolehmien määrää lisäämällä voidaan lisätä syntyvien vasikoiden määrää Suomessa. Maidon tuotannon ja lypsylehmien määrää ei naudanliha-markkinan tilanne ohjaa.

Tuottajat ovat havainneet markkinatilanteen muutoksen ja reagoivat siihen suunnittelemalla tuotannon kasvattamista.

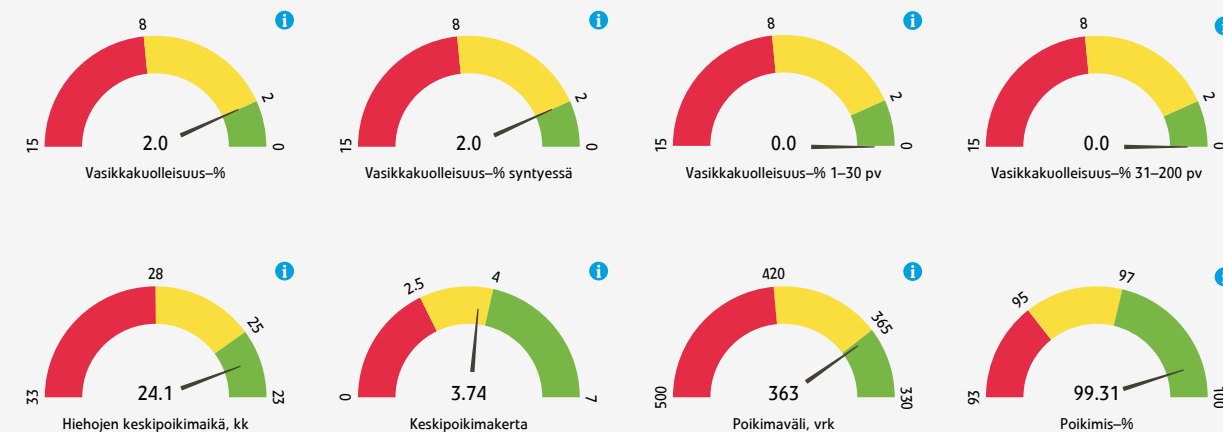
Emolehmätuotanto tarjoaa mahdollisuuden vastata kysyntään, ja samalla se tukee tilojen pitkäjänteistä kehittämistä.

MILLAISIA LISÄYKSIÄ ON SUUNNITTEILLA?

Kartoituksen mukaan suunnitelmat vaihtelevat tiloittain. Osa tuottajista suunnittelee maltillista, 5–10 emolehman lisäystä hyödyntäen olemassa olevia tiloja. Toisilla taas on käynnissä laajempi investointihanke, jossa rakennetaan uutta eläinsuojaa ja kasvatetaan karjamäärää merkittävästi. Keskimäärin suunniteltu lisäys on noin 30 emolehmää. Kartoitukseen vastanneiden tilojen lisäksi investointisuunnitelmia on virinnyt myös tiloilla, joilla ei tällä hetkellä ole emolehmiä. Atrian lihanauta- ja emolehmiätilojen kanssa työskentelevät asiakkuuspäälliköt ovat saaneet kuluneen vuoden aikana ilahduttavan määrän yhteydenottoja emolehmätuotannon aloittamisesta kiinnostuneilta tiloilta. Tuotannon aloittamista suunnitellaan monen pöydän ääressä.

*Kotimaiselle
lihalle on
kysyntää.*

Avainluvut (viim. 12 kk)

ESIMERKKI KARJAN yleisistä avainluvuista eli KPI-mittareista, jotka näkyvät kaikille emolehmiätiloille, joilla käytössään Minun Maatilani EmoPro-ohjelmaversio.

Yhteistä kaikille suunnitelmille on realistinen pohja – päätökset tehdään tilan resursseihin ja markkinanäkymiin nojaten. Moni tuottaja haluaa samalla kehittää tuotantoaan vastuullisemmaksi ja tehokkaammaksi, esimerkiksi panostamalla eläinten hyvinvointiin ja laidunnukseen.

PALVELUT INVESTOIVILLE EMOLEHMÄTILOILLE

Emolehmämäärän kasvattaminen edellyttää huolellista suunnittelua, taloudellista ennakointia ja oikeita kumppaneita. Atria Nauta tarjoaa investoiville tiloille kokonaisvaltaisen palvelupaketin, joka tukee tilaa suunnittelusta toteutukseen.

Tila saa käyttöönsä rakennussuunnittelupalvelun, joka toteutetaan yhteistyössä suunnittelutoimisto Tiimin kanssa. Suunnittelun tueksi on tarjolla konseptipihattomalleja, jotka helpottavat tilaratkaisujen hahmottamista ja nopeuttavat prosessia.

Asiakkuuspäällikkö laatii tilalle katelaskelmat, jotka toimivat pohjana maksuvalmiuslaskelmille ja auttavat arvioimaan investoinnin kannattavuutta. Lisäksi investoiva tila saa investointilisän 60 €/emopaikka/vuosi viiden vuoden ajan – yhteensä 300 € emopaikkaa kohden.

Atrian asiakkuuspäälliköt auttavat siitoseläinten hankinnassa yhdistämällä siitoseläinten ostajia ja myyjiä. Siitoseläinten hankintaan on myös käytettävissä rahoitus, joka on järjestetty yhteistyössä Atrian, OP:n ja osuuskuntien kanssa. Osuuskunnat Itikka ja Lihakunta toimivat siitoseläinten hankintaan käytetyn lainan takaajina, mikä helpottaa rahoituksen järjestämistä ja vahvistaa investoivan tilan taloudellista liikkumavaraa.

TUOTTAVUUTEEN KANNATTAA PANOSTAA, VAIKKA EI INVESTOISIKAA

Emolehmiätilan tuottavuuden ydin on siinä, montako vasikkaa saadaan tuotettua emoa kohti vuodessa. Keskeisiä mittareita ovat poikimisprosentti – kuinka moni karjan emo on poikinu – sekä vasikkakuolleisuus, joka kertoo, kuinka moni syntyneistä vasikoista selviää vieroitukseen asti.

Atria Emo KPI -mittarit auttavat seuraamaan näitä tunnuslukuja reaaliajassa. Ne ovat Minun Maatilani -ohjelmistossa

sopimustuottajien käytössä maksutta ja näyttävät tilan tulokset suhteessa hyvään tuotostasoon.

Esimerkiksi 50 emon karjassa 80 % poikiminen tuottaa 40 vasikkaa. Jos 10 % vasikoista menetetään ennen vieroitusta, myyntiin ja uudistukseen jää 36 vasikkaa – 14 emoa on hoidettu ja ruokittu ilman vasikkatuottoa. Nykyisillä vasikan hinnoilla tämä tarkoittaa 14–18 000 euron menetystä, joten tuottavuuden seuranta on taloudellisesti merkittävää myös ilman investointeja. ■

*Tutustu
Toukolan tilan
emopihatto-
investointiin
sivulla 22!*

TIESITKÖ MINUN MAATILANI TYÖKALUISTA JA AVAINLUVUISTA EMOLEHMÄTILOILLE?

Poikimis-% on tehokkuusluku, yhteenveto karjan hedelmällisyydestä, astumisista tai siemennyksistä sekä tilan käytännöistä. Poikimiset lasketaan kaikilta vähintään 28 kk ikäisiltä hiehoilta tai lehmillä. Laskennan ulkopuolelle jäävät lehmät, jotka on poistettu karjasta ennen kuin niiden edellisestä poikimisesta on kulunut 12 kk. Tulosta laskee tyhjen eläinten pitäminen karjassa ja poikimavälin pidentyminen sekä korkea hiehojen poikimaikä.

Atrian sopimustuottajana voit lisätä yleisten mittareiden yhteyteen omiin eläinmyynteihin liittyviä mittareita hyväksymällä ilmaisen MM Atria Emo KPI -tuotteen käyttösi.

Siitoseläimiä myyvät emolehmiätilat voivat hyväksyä MM A-EmoVälitysLink -tuotteen, jolla saa ilmoitettua ja esiteltä myytävät siitoseläimet Atrian siitoseläinvälitykseen. Ilmoituksen teon jälkeen kannattaa lisäksi olla yhteydessä omaan asiakkuuspäällikköön.

KIVENNÄISET JA HIVENAIINEET TIIVISTETYSTI

KIVENNÄISAIINEET

Tarve ilmaistaan grammoina, varastoituvat luustoon, irtoavat sieltä eläimen käyttöön hitaasti: kalsium, fosfori, kalium, natrium, magnesium, rikki, kloori.

HIVENAIINEET

Tarve ilmaistaan milligrammoina, varastoituvat yleensä maksaan, josta tulevat eläimen käyttöön nopeasti: kupari, rauta, mangaani, sinkki, koboltti, jodi, seleeni.

ORGAANINEN SELEENI

- Imeytyy paremmin ja varastoituu tehokkaammin elimistöön, jolloin tauko saannissa ei heti muutu puutokseksi.
- Nurmipellolle levitetty seleenilannoite muuttuu kasvissa orgaaniseksi.
- Kivennäisten raaka-aineena kalliimpi muoto.

EPÄORGAANINEN SELEENI

- Esimerkiksi natriumseleniitti ja -selenaatti.
- Imeytyy heikommin ja vaikuttaa lyhytaikaisemmin.
- Eläinlääkärin määräämä seleenijauhe tai seleenipistos on epäorgaanista.
- Kivennäisten raaka-aineena edullisempi muoto.

VAPAASSA SYÖTÖSSÄ jauheista ja rakeista kivennäistä voi sekoittaa keskenään houkuttelevuuden parantamiseksi.

Kivennäisruokinnan käytännön niksit

Kivennäiset valitaan eläinten todellisen tarpeen mukaan – ja ne on myös jaettava niin, että arvokkaat aineet tulevat eläimen käyttöön oikeaan aikaan.

TEKSTI: Susanna Vehkaoja, Nautasuomi Oy, kehityspäällikkö EDITOINTI: Milla Annala KUVA: Tuukka Kiviranta

SEURAA KULUTUSTA

Kivennäisruokinnan tavoitteena on taata eläimille riittävä saanti valitsemalla tuotantovaiheeseen sopiva kivennäisseos. Samalla vältetään kivennäis- tai hivenaineiden liikasaantia, josta on monenlaista haittaa.

Karjoissa, joissa emolehmille jaetaan kivennäinen sisäruokintakaudella vapaasti astiasta, on usein terveysongelmia, kun eläinkohtaisen syönnin seuraaminen ei ole onnistunut. Kivennäinen ei maita tai se maittaa niin hyvin, että johtajalehmät syövät kaiken tai estävät alempiarvoisten pääsyn syömään. Ruokintapöydälle jaettaessa on tärkeää varmistaa, että pöytä on puhdas ja että kivennäinen todella tulee syödyksi. Myös seosrehuvaunulla jaettaessa seoksen tasaisuus kannattaa tarkistaa.

NUOLUKIVI EI YKSIN RIITÄ

Nuolukivet täydentävät kivennäisruokintaa, mutta eivät korvaa sitä. Monipuolinen kaan sisältö ei takaa riittävää saantia, koska nuolemalla kertyy grammoja hitaasti. Suola rajoittaa helposti kivennäisen syöntiä, joten suolapitoisia nuolukiviä ei tulisi käyttää yhtä aikaa vapaasti tarjolla olevan kivennäisseoksen kanssa.

KOHTUUEDELLA KAIKKEA

Kivennäisruokinnassa tärkeintä on tasapaino. Liika kalsium voi altistaa lehmän poikimahalvauksille ja kohdun ulostuloille, kun taas kasvavilla naidoilla ja lypsylehmillä kalsiumin tarve on suurin. Fosforia emolehmät tarvitsevat hedelmällisyyteen ja tiinehtymiseen, mutta se on myös kivennäisistä kalleimpia. Magnesium puolestaan ehkäisee laidunhalvauksia ja tukee eläimen palautumista stressitilanteissa, mutta sen metallinen maku voi heikentää

seoksen maittavuutta, jos pitoisuus on liian korkea.

Kivennäisten ja hivenaineiden välillä on paljon yhdysvaikutuksia, ja yliannostelu voi heikentää toisten aineiden imeytymistä. Myös korkea kaliumtaso rehussa tai laitumessa voi häiritä kivennäisten toimintaa ja aiheuttaa esimerkiksi lihasheikkoutta tai halvausoireita. Rehujen kivennäis- ja hivenaineanalyysi auttaa löytämään tasapainon ja ehkäisemään ongelmia jo ennalta.

SELEENI TUKEE TERVEYTTÄ

Seleeni on yksi tärkeimmistä hivenaineista. Suomen maaperä on luonnostaan seleeniköyhää, joten lisä on välttämätön – erityisesti emolehmätiloilla, joilla puutos voi näkyä vasikoiden imemisongelmina, heikkoutena tai jopa äkkikuolleisuutena. Seleeni suojaa myös tulehduksilta, ja sen puute altistaa napatulehduksille, utaretulehduksille ja vasikoiden ripuleille.

Tiineille lehmille annettu seleenilisä parantaa vastustuskykyä sekä lehmällä että sen syntyvällä vasikalla. Seleeni-ruokinnan lisääminen on parantanut karjoissa kiimoja ja helpottanut siemennyksiä. Liiallisia määriä on kuitenkin syytä välttää, sillä seleeni on suurina annoksina myrkyllistä. Käytännössä myrkytysriski on kuitenkin hyvin pieni, kun käytetään kaupallisia kivennäis- ja hivenaineseoksia ohjeiden mukaisesti.

SÄILYTÄ OIKEIN

Kivennäisseokset on säilytettävä kuivassa ja mieluiten valolta suojassa. Vitamiinit ovat erityisen herkkiä, ja niiden heikkeminen tekee seoksesta tehottoman. Ilman E-vitamiinia ei esimerkiksi seleeni imeydy kunnolla. Kivennäisen liian pitkistä varastoinnista voi seurata kallis lumeruokinta. ■

Hera lihasikojen ruokinnassa – edullinen ja maittava vaihtoehto

Heran tiedetään olevan hyvä energiakomponentti lihasikojen ruokinnassa, mutta sen vaikutusta lihanlaatuun ei ole tutkittu viime vuosina. Honkamaan tilalla tehtiin ruokintakoe, jossa tuotantoparametrien lisäksi mitattiin lihan pH 24 tuntia teurastuksen jälkeen.

TEKSTI: Niina Immonen, kehitysjohtaja, Atria Suomi, Kimmo Kytölä, kehityspäällikkö, A-Rehu Oy
EDITOINTI: Laura Kaski, viestintäpäällikkö, Atria Tuottajat Oy ja A-Rehu Oy
KUVA: Tuukka Kiviranta

Honkamaan tilalla toteutettiin ruokintakoe, jossa selvitettiin heran vaikutuksia lihasikojen tuotantoparametreihin ja lihan laatuun. Erityisesti tarkasteltiin lihan pH-arvoa 24 tuntia teurastuksen jälkeen.

– Hera on hyvä rehukomponentti korvaamaan viljaa rehuseoksessa, toteaa A-Rehun sikarehujen kehityspäällikkö **Kimmo Kytölä**.

Kokeessa heran osuus rehun kokonaisenergiasta oli 12 %. Heran kuiva-ainepitoisuus oli 21 %. Herää käytettiin koko lihasikavaiheen ajan normaalia runsaammin, jotta mahdolliset vaikutukset saataisiin selkeämmin esiin.

REHUSEOKSEN KOOSTUMUS JA KUSTANNUKSET

Koeryhmän rehuseos sisälsi heran lisäksi ohraa, kauraa, vehnää, OVR:ää ja A-Mix-tiivistettä. Kontrolliryhmän rehu oli muuten samanlainen, mutta ilman herää.

– Hera on edullinen komponentti ja sen käyttö rehussa laski ruokintakustannusta noin sentin rehuyksikköä kohden, Kytölä summaa.

Kokeessa käytettiin Topigs Norsvin*-Duroc -kolmirotuporsaita. Herää saaneiden sikojen päiväkasvu ja rehuhyö-

tysuhde olivat hieman parempia, mutta lihakkuus hieman heikompi kuin kontrolliryhmällä.

– Kokonaisuudessaan herää syöneiden sikojen ruokintakustannus oli lähes kaksi euroa edullisempi kuin kontrolliryhmän sikojen, laskee Atria Suomen kehitysjohtaja **Niina Immonen**.

LIHAN PH JA LAATU

Liian pH mitattiin 24 tuntia teurastuksen jälkeen. pH-arvo on tärkeä lihan laatumittari: liian matala pH johtaa PSE-lihaan (vaaleaa ja vetistä), liian korkea taas tervalihaan. Jos heran syötäminen sialle vaikuttaisi liian pH -arvoon, niin vaikutus olisi nimenomaan liian matala pH. Jos sian energiavarastot eli glykogeenivarastot ovat liian korkeat, voi se johtaa voimakkaaseen pH:n laskuun teurastuksen jälkeen. Tämä heikentää lihan kykyä sitoa vettä ja lopputuloksena on vaaleaa, pehmeää ja vetistä lihaa.

– Koe- ja kontrolliryhmien välillä ei ollut eroja lihan pH:ssa. Tämä on erittäin tärkeä havainto lihanlaadun kannalta, Immonen toteaa.

Liian pH:hon vaikuttaa myös paastotusaika ennen teurastusta. Optimaalinen paastoaika on 12–24 tuntia. Liian pitkä tai lyhyt paasto voi heikentää li-

han laatua ja sikojen hyvinvointia. Tavoitteena on, että paastoaika viimeisestä ruokinnasta teurastukseen olisi vähintään 12 tuntia, mutta alle 24 tuntia.

– Liian myöhäinen ruokinta on turha kuluerä. Sikaa kohden yhden ”ylimääräisen” ruokinnan kustannus on noin 0,2 euroa. Jos sian suolisto on teurastettaessa täynnä ruokasulaa, lisää se myös ruhon likaantumisrisiä, toteaa Immonen. ■

TULOsten VERTAILU: HERA VS. KONTROLLI

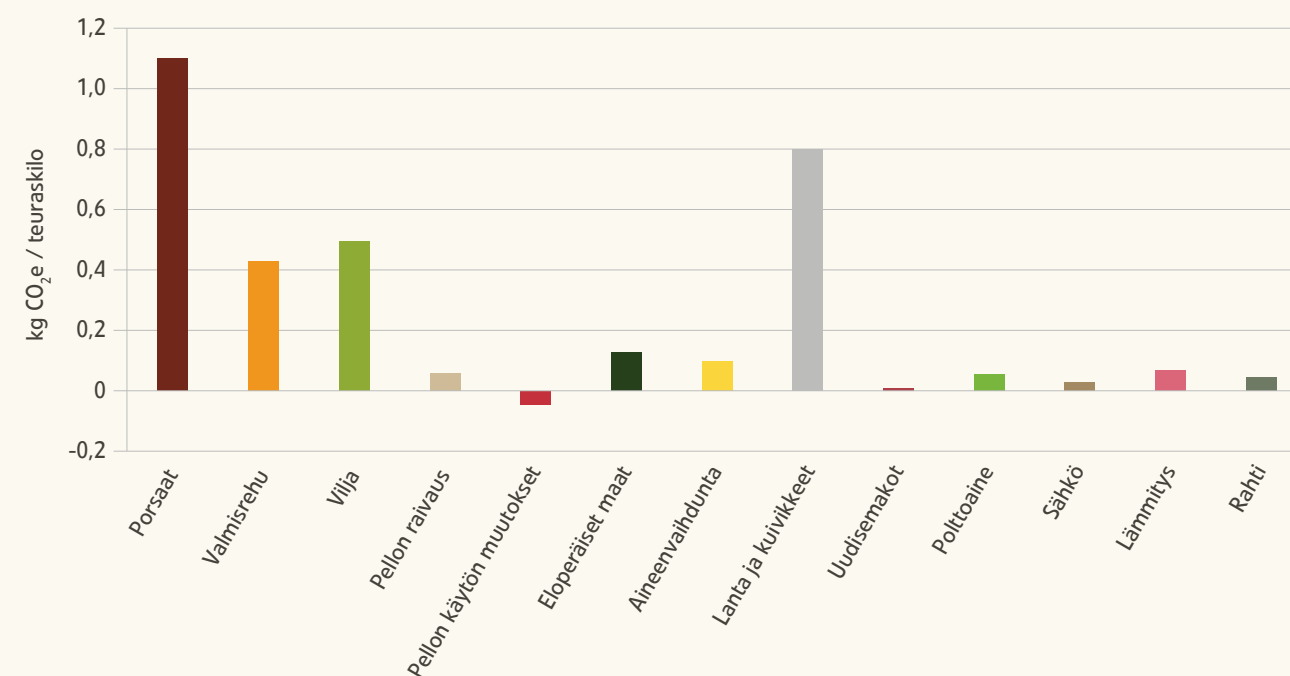
	Koe	Kontrolli
Elopaino alussa, kg	33,5	35,1
Ry/kg lisäkasvua	2,67	2,77
MJ/kg lisäkasvua	25,9	26,85
Päiväkasvu	1120	1091
Tilityspaino	91,9	90,7
Lihaprosentti, %	59,3	59,6

Sianlihan alkutuotannon hiilijalanjälki pienemmäksi määrätietoisella tekemisellä

Atrian sianlihan alkutuotannon hiilijalanjälkilaskentaa on päivitetty vuoden 2025 aikana. Uuden laskennan mukaan keskiarvo on 3,32 kg CO₂e teuraskiloa kohden. Tulokset osoittavat, että määrätietoinen ja pitkäjänteinen kehittäminen koko ketjussa on paras keino pienentää päästöjä.

TEKSTI: Senja Arffman, johtava asiantuntija, Envitecopolis Oy; Anssi Lammila, johtava asiantuntija, Envitecopolis Oy
EDITOINTI: Milla Annala KUVA: Tuukka Kiviranta

KOKO TUOTANTOKETJU – PÄÄSTÖJEN JAKAUTUMINEN

Lähde: Envitecopolis Oy

Vuoden 2025 aikana toteutettu laskenta kattaa aiempaa laajemmin ja tarkemmin koko tuotantoketjun, minkä vuoksi tulos ei ole suoraan vertailukelpoinen edelliseen.

Mukana oli 62 sikatilaa eri tuotantosuunnista: porsas-, välikasvatus-, liha- ja yhdistelmätiloja. Laskenta tehtiin yhteistyössä tilojen kanssa niiden omilla tiedoilla, kuten viljojen käyttömäärillä, energiankulutuksella ja kuivikkeilla. A-Rehun rehujen käyttö ja teuraskilot saatiin suoraan Atrialta. Laskenta ja raportointi toteutettiin Envitecopolis Oy:n EnvitecVisio Ympäristö -alustalla, joka mahdollistaa tiedonkeruun ja raportoinnin automatisoinnin tarkkuudesta tinkimättä.

LASKENTAMENETELMÄT KEHITTYVÄT JATKUVASTI

Tulokseen vaikuttavat myös uusitut laskentakertoimet, joiden muutos nosti tulosta noin viidellä prosentilla. Ilman tätä kerroinpäivitystä tulos olisi ollut hieman aiempaa pienempi. Lisäksi laskennan laajuus ja tarkkuus ovat kasvaneet: mukana on nyt enemmän tilo-

ja ja kattavammin koko tuotantoketju emakoiden uudistamisesta teuraskiloihin asti.

Koska kasvihuonekaasujen syntyä ja vaikutuksia tutkitaan jatkuvasti, myös laskentamenetelmät tarkentuvat. Siksi yksittäinen lukuarvo ei yksin kerro koko totuutta – tärkeämpää on seurata suuntaa ja niitä toimenpiteitä, joilla päästöt vähennetään käytännössä.

A-Rehun kehitystyön ansiosta rehujen päästöt teuraskiloa kohti ovat pienentyneet noin 17 % edelliseen laskentaan verrattuna.

REHUT SUURIN PÄÄSTÖLÄHDE

Rehut muodostavat noin 45 % sianlihan tuotannon kokonaispäästöistä. A-Rehun kehitystyö on tuonut merkittävän tuloksen: rehujen päästöt teuraskiloa kohti ovat pienentyneet noin 17 % edelliseen laskentaan verrattuna. Myös tilojen oma rehuntuotanto vaikuttaa tulokseen, hyvä satotaso ja tehokas panosten käyttö pienentävät hiilijalanjälkeä.

Lannan ja kuivikkeen osuus on noin 33 % päästöistä. Lannan biokaasukäsittely on tehokas keino pienentää päästöjä, kun metaani hyödynnetään energiaksi. Joillakin tiloilla myös energiankäyttö on merkittävä tekijä: öljy ja turve nostavat päästöjä, kun taas CO₂-vapaa sähkö, aurinkopaneelit ja biokaasu laskevat niitä. Uusi sähkön päästölaskenta korostaa entisestään uusiutuvan energian merkitystä.

TULOSSIIN VAIKUTTAA OMAN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Tilojen hiilijalanjäljet vaihtelivat 2–5 kg CO₂e/teuraskg. Erot syntyvät pääosin oman toiminnan tehokkuudesta: rehuhyötysuhteesta, satotasoista, porsasmääristä ja eläinterveydestä. Jokainen hukattu teuraskilo kasvattaa kokonaispäästöjä, sillä päästöt ovat syntyneet ilman vastaavaa tuotosta.

Suurin vaikutus syntyy pitkäjänteisestä kehittämisestä ja määrätietoisesta arjen tekemisestä – tilat, jotka optimoivat panoksensa ja pitävät eläinten terveyden korkealla tasolla, pienentävät päästöjään tehokkaimmin. ■

Osuuskuntien jäsenkysely nosti esiin *tärkeitä tarpeita*

Itikka osuuskunta ja Lihakunta toteuttivat alkuvuodesta 2025 yhteisen jäsenkyselyn, johon vastasi merkittävä osa jäsenistöstä (Itikassa 38 %, Lihakunnassa 41 %). Tulokset tarjosivat arvokasta tietoa osuuskuntien nykytilasta ja kehitystarpeista.

TEKSTI: Ilkka Nykänen, toimitusjohtaja Itikka osuuskunta ja Lihakunta
EDITOINTI: Laura Kaski, viestintäpäällikkö, Atria Tuottajat Oy ja A-Rehu Oy **KUVA:** Adobe Stock

Kyselyssä osuuskuntien jäsenistö toi esiin niin useita kehityskohteita kuin ilon aiheitakin.

- Kyselyn vastauksia oli hienoa lukea, koska vastaukset olivat rehellisiä ja avoimia. Saimme paljon konkreettisia asioita, joilla kehittää toimintaa, toteaa osuuskuntien toimitusjohtaja Ilkka Nykänen.

VAHVEMPAA VAIKUTTAMISTA

Useassa vastauksessa nousivat esiin muun muassa tarve vahvistaa yhteisöllisyyttä, tukea nuoria tuottajia sekä kehittää konkreettisia palveluja, kuten koulutusta ja mentorointia.

- Jäsenet toivoivat lisäksi aktiivisempaa otetta hallinnolta, avoimempaa viestintää ja pitkäjänteisempää ehdokashankintaa, tiivistää Nykänen.

Erityisesti nuorten ja naisten osallistumista haluttiin edistää, ja hallinnon monipuolistaminen nähtiin tärkeänä. Kyselyn vastausten perusteella voidaan myös todeta, että jäsenet toivotavat entistä avoimempaa, kohdennettua viestintää. Erityisesti uusille jäsenille.

- Konkreettiset tutustumistilaisuudet ja uudet viestintäkanavat nähtiin tärkeinä osallisuuden lisäämisessä. Tulevaisuuden liiketoiminnassa toivottiin keskittymistä ydinalueisiin, mutta myös uusien ideoiden ja omistusyhtiöiden kehittämistä.

TUKEA JA NEUVOJA

Suurimmat huolet omassa liiketoiminnassa liittyivät kannattavuuteen, jaksamiseen ja sukupolvenvaihdoksiin.

- Jäsenet nostivat esiin huolensa yksinäisyydestä ja jaksamisesta, jossa osuuskuntien roolia henkisenä tukijana haluttiin vahvistaa, Nykänen toteaa.

Ohjelma tarjoaa käytännönläheistä tukea.

Yritystoiminnan ja sukupolvenvaihdoksien tueksi jäsenet kaipasivat selkeitä malleja ja ohjeita siirtymän toteuttamiseen sekä tukea kaiken kokoisille tiloille. Nuorten yrittäjien kannustaminen, talousosaamisen vahvistaminen ja tilojen kehittäminen nähtiin avainasioina.

- Näihin tarpeisiin vastaa esimerkiksi Lihakunnan ja Itikka osuuskunnan yhteinen mentorointiohjelma. Ohjelman tavoitteena on vahvistaa lihaketjun osaamista, tukea nuoria tuottajia ja edistää strategista uudistumista, Nykänen kertoo.

MENTORIOHJELMASTA TUKEA YRITTÄJYYTEEN

Mentorointiohjelma on toiminut sillanrakentajana kokeneiden ja uusien tuot-

tajien välillä, tarjoten käytännönläheistä tukea, verkostoja ja näkemyksiä.

- Vuoden mittaisessa ohjelmassa mentorit ja aktorit muodostivat parit, jotka tapasivat säännöllisesti. Tapaamisten teemat vaihtelivat tuotannosta talouteen, johtamiseen ja hyvinvointiin.

Nykänen kertoo, että osallistujat kokivat ohjelman merkitykselliseksi. Mentorivat saivat konkreettista tukea ja rohkaista, mentorit puolestaan mahdollisuuden reflektoida omaa osaamistaan ja vaikuttaa alan tulevaisuuteen.

- Mentorointiohjelma ei ole vain yksittäinen projekti, vaan osa laajempaa strategista uudistumista, jossa tuottajien hyvinvointi, osaaminen ja verkostot ovat keskiössä. Jäsenkyselyn tulokset osoittavat, että tällaiselle ohjelmalle on selkeä tarve ja vahva tuki jäsenistön keskuudessa.

Jatkossa osuuskunnat aikovat kehittää mentorointia entistä systemaattisemmaksi osaksi tuottajien kehityspolkuja. Tavoitteena on luoda pysyvä toimintamalli, joka tukee jäsenten osaamista, hyvinvointia ja tilojen jatkuvuutta.

- Juuri niitä asioita, joita jäsenet kyselyssä toivoivat. ■

Mentorointiohjelma toi varmuutta ja verkostoja nuorelle tuottajalle

Vuoden mittainen mentorointiohjelma, jonka Itikka osuuskunta toteutti yhteistyössä Lihakunnan kanssa, tarjosi nuorille tuottajille mahdollisuuden saada tukea kokeneemmilta kollegoilta. Ohjelmassa mukana mentorina ollut Pasi Ingalsuo ja ohjattava Janne Tapaninen kertovat kokemuksistaan.

TEKSTI: Sanna-Kaisa Nokso, markkinoinnin harjoittelija, A-Tuottajat Oy

Kiuruvedeltä kotoisin oleva Janne Tapaninen oli ohjelmassa mukana aktorina, hänen valmistellessaan sukupolvenvaihdosta ja siirtymistä maatalousyrittäjäksi.

- Oli paljon kysymysmerkkejä, kun lähdin mukaan. Meillä oli sukupolvenvaihdos suunnitteilla, mihin kaipasin tukea ja ylipäättään selkeyttä ajatuksiin, hän kertoo.

ohjelman aikana mentorina kahdelle tuottajalle.

- Minua kiinnosti uudenlainen tekeminen, ja ajattelin, että vuosien varrella kertynyt kokemus voisi olla hyödyksi. On aina hienoa, kun alalle tulee uusia yrittäjiä – silloin kaikki apu, mitä voidaan järjestää, on tarpeen, Ingalsuo pohtii.

TAPAAMISIA ETÄNÄ JA PAIKAN PÄÄLLÄ

Mentorointipari tapasi sekä etänä että kasvotusten. Yhteistapaamiset muiden mentoriparien kanssa rytmittivät vuoden mittaista prosessia. Ingalsuo pääsi myös vierailemaan Tapanisen tilalla Kiuruvedellä.

- Fyysiset tapaamiset olivat tärkeitä, mutta suurin osa yhteydenpidosta tapahtui linjoilla. Tilakäynti heti ohjelman alkuun helpotti myöhempää etäyhteyksin toteutettua yhteydenpitoa, Ingalsuo kuvailee.

Luottamuksen syntyminen oli molempien mielestä tärkeä osa mentorointisuhdetta.

- Meillä syntyi hyvä keskusteluyhteys, ja päästiin käsittelemään asioita syvemmin. Varmasti Pasi joutui välillä toimittaa sellaista terapeutin virkaa, Tapaninen naurahtaa.

MENTOROINTI TOI USKOA JA SUUNTAA

Tapaniselle ohjelma tarjosi ennen kaikkea itsevarmuutta ja uskoa omaan tekemiseen sekä voimia jaksaa viedä SPV-prosessi määrätietoisesti loppuun asti.

- Oli hienoa tutustua uusiin ihmisiin ja nähdä, että maatalousyrittäjäyys voi olla kannattavaa. Omat ajatukset

kääntyivät positiivisempaan suuntaan ja omiakin töitä on pystynyt tekemään iloisemmalla mielellä, hän sanoo.

Ingalsuo puolestaan koki mentoroinnin hienona mahdollisuutena jakaa vuosien varrella kertynyttä kokemusta.

- Oli palkitsevaa kulkea rinnalla ja nähdä, että keskustelut johtivat konkreettisiin tuloksiin. Jannen tuotantoluvut kehittyivät vuoden aikana myönteisesti – kivijalka oli jo kunnossa, joten kyse oli enemmän toiminnan hienosäädöstä kuin uudelleenrakentamisesta.

Ohjelman yhteistapaamiset loivat myös uusia verkostoja. Molemmat kokivat, että tapaamisten avoin keskusteluilmapiiri mahdollista yhteydenpidon jatkossakin.

- Sovittiin, että voi olla yhteydessä puhelimitse tai viestillä, jos tulee kysyttävää. Se tuo turvaa, Tapaninen sanoo.

OHJELMASSA TULEVAISUUDEN POTENTIAALIA

Sekä Tapaninen että Ingalsuo näkevät mentorointiohjelmassa paljon potentiaalia.

- Olisi hienoa, jos ohjelmasta muodostuisi jatkuvaa toimintaa ja tuottajat voisivat ilmoittautua siihen tarpeen mukaan, Tapaninen sanoo.

Kehitysehdotuksina esiin nousi toive tiheimmistä tapaamisista ja mahdollisuudesta pidempään ohjelmaan.

- Vuosi menee nopeasti. Puolitoistavuotinen ohjelma antaisi lisää aikaa syventyä asioihin, Ingalsuo pohtii. ■

Mentorointiohjelma on osa 100 Nuorta tuottajaa -koulutuksessa esiin nousseita jatkokoulutustarpeita

Huhtikuussa 2025 päättyi toinen Atria 100 Nuorta tuottajaa -koulutusohjelma, johon on tähän mennessä osallistunut jo yli 70 nuorta tuottajaa. Osallistujien mukaan parasta ohjelmassa olivat kohtaamiset muiden nuorten ja atrialaisten kanssa. Ohjelma sai arvosanaksi 4,2/5 ja vahvisti osallistujien sitoutumista atrialaiseen ruokaketjuun. Seuraava haku ohjelmaan avautuu todennäköisesti keväällä 2027.

Tilanpito jatkuu osaavissa käsissä

Ville ja Juliana tiesivät mihin ryhtyvät, kun päättivät pohdinnan jälkeen ottaa Villen kotitilan hoitoonsa. He luottivat omaan, vahvaan osaamiseensa.

TEKSTI: Pirjo Latva-Mantila KUVAT: Eemeli Klukkonen

Heinäkuu 2025 jää Ville Kuosmasen ja Juliana Roivaisen mieleen ainakin kahdesta syystä: silloin Jokilehdon tila siirtyi sukupolvenvaihdoksella virallisesti heidän tilaansa – ja ennätyskelteinen säärintama piti pohjoissavolaista Pielavettä otteessaan viikkokausia.

Lypsykarjatilalla kuumuus ja kuivuus tarkoittivat sitä, että kesän toinen säilörehusato jäi normaalia pienemmäksi. Se ei tuoreita tilallisia silti säikäyttänyt, sillä he olivat jo tottuneet monenlaisiin säähaasteisiin.

Niin Ville kuin Juliana ovat kasvaneet lypsykarjatilailloilla. He tapasivat toisensa 13 vuotta sitten opiskellessaan samassa maatalousoppilaitoksessa. Valmistumisen jälkeen Ville jäi töihin kotitalalle. Juliana taas jatkoi opintojaan, kouluttautui agrologiksi ja työllistyi Luonnonvarakeskus Maanin-gan yksikköön.

SELKEÄ TYÖNJAKO MOTIVOI

Vaikka perus päiväskareet hoituvat yhdessä, työnjako nuorten maatalousryhtäjien kesken on selvä: Juliana vastaa enemmän eläinten hyvinvoinnista sekä jalostus-, ruokinta- ja viljelysuunnittelusta, kun taas Ville on perehtynyt viljely- ja konehommiin.

”Meille oli tärkeää, että tilan toiminta jatkuu ja tila pysyy elinvoimaisena. Olisi ollut harmi katkaista sukupolvien ajan kestänyt ketju.”

– Me tehdään asioita oman kiinnostuksen mukaan ja täydennetään toinen toisiamme. Mielenkiintokin säilyy paremmin, kun kummallakin on omat jutut, joihin on erikoistunut. Meidän molempien harrastukset ovat melko työperäisiä, mikä ei välttämättä ole hyvä asia, naurahtaa Ville, jolle ”konehommat” tarkoittavat muutakin kuin peltotöitä ja koneiden huoltamista: hän nimittäin suunnittelee ja rakentelee erilaisia töitä helpottavia koneita ja työvälineitä tilan tarpeisiin.

Juliana puolestaan käyttää vapaa-aikaansa monesti esimerkiksi jalostussuunnitteluun. Välillä pitää muistaa myös irtaantua arjesta, vaikka työperäiset harrastukset olisivat itselle mieluisia, he pohtivat.

SUKUPOLVIEN KETJU

Pajuskylässä, noin kahdeksan kilometrin päässä Pielaveden keskustasta sijaitsevan tilan navetassa märehit viisikymmentä lypsylehmää ja parikymmentä nuorkarjan edustajaa. Ville ja Juliana hoitavat myös toista, naapurikunnassa sijaitsevaa Villen äidin kotitilaa, jonka pelloilla viljellään viljaa ja härkäpapua oman karjan tarpeisiin.

Tilan jatkajiksi ryhtyminen ei ollut heille itsestäänselvyys.

– Tiesimme jo ennestään, että tällä tilalla on aika hyvät toimintaedellytykset, mutta nykyinen maailmantilanne on ollut niin epävakaa jo monta vuotta. Tulevaisuuden riskit tuntuivat isoilta, mikä laittoi miettimään, kannattaako tähän ryhtyä. Tulimme kuitenkin siihen tulokseen, että meillä sattuu kaikki osaan niin hyvin yksin, että voimme luottavaisin mielin jäädä tähän jatamaan.

– Ja meille oli tärkeää, että tilan toiminta jatkuu ja tila pysyy elinvoimaisena. Olisi ollut harmi katkaista sukupolven ajan kestänyt ketju. Ulkopuoliset kyllä kyselivät, tiedämmekö, mihin olemme ryhtymässä, mutta uskomme, että suomalaista ruokaa tarvitaan vielä tulevaisuudessakin, Ville ja Juliana miettivät.

Suomalaista ruokaa tarvitaan tulevaisuudessakin.

ARVOKAS ROOLI VASTUULLISESSA RUOKAKETJUSSA

Ville ja Juliana pyrkivät kehittämään tilaa sekä pysymään ajan hermolla. Mielissä pyörii myös uuden navetan rakentaminen jossakin vaiheessa.

– Nykyisellä navetalla alkaa olla jo ikää, ja se on aika käsityövaltainen mutta silti edelleen hyväkuntoinen rakennus. Jos uusi navetta tehdään, sinne todennäköisesti tulisi lypsyrobotti. Pitää ajatella sekä eläinten hyvinvointia että omaa jaksamista.

Roolinsa vastuullisessa ruokaketjussa he kokevat arvokkaaksi. Rooli on hyvin monipuolinen, ja se näkyy eläinten hyvän hoidon lisäksi muun muassa peltoviljelyssä. Esimerkiksi säilörehun tuotannossa käytetään monilajisia nurmeseoksia, jotka sitovat hiiltä tehokkaammin. Lannoitukset taas toteutetaan kasvin ravinnetarpeiden ja ympäristöehtojen mukaisesti.

Juliana muistuttaa, että Suomessa tuotantoeläimiä lääkittää antibiooteilla vain todellisessa tarpeessa, kun Euroopan maassa antibioottien käyttöaste on huomattavasti suurempi.

Suomalaisen maidon ja lihan käyttö onkin turvallista ja jäljitettävissä ruokaketjussa tilalle, jossa ne on tuotettu.

– Ympäristön ja eläinten hyvinvointi, samoin suomalaisen ruoan laatu ja turvallisuus ovat aika pitkälle meidän tuottajien käsissä. ■

TUOTTAJAN PÄIVÄ

06.00

Herätään ja lähdetään yhdessä aamunavetalle. Jaetaan lehmille rehua, puhdistetaan parret ja valmistellaan aamulypsy.

06.30

Aloitetaan aamulypsy, joka jatkuu seuraavat pari tuntia.

08.30

Juotetaan vasikat ja laitetaan lypsykone pesuun.

09.00

Keitetään aamukahvit navetalla ja suunnitellaan päivän ohjelmaa muun muassa sääennustetta tutkaillen.

09.30

Kesäaikana lehmät lasketaan laitumelle ja siivotaan navetta.

10.00

Syödään aamupala.

10.30

Aletaan tehdä suunniteltuja töitä, jotka vaihtelevat vuodenajan mukaan: hoidetaan paperiasioita, tilataan tuotantotarvikkeita, tehdään peltotöitä, huolletaan koneita...

15.00

Laitetaan ruokaa ja syödään.

16.00

Lehmät otetaan sisälle ja aloitetaan rehunjako sekä iltalypsy.

18.00

Iltalypsy on valmis. Juotetaan vasikat ja laitetaan lypsykone pesuun.

19.00

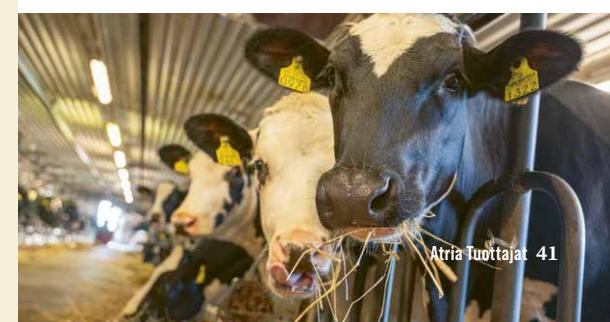
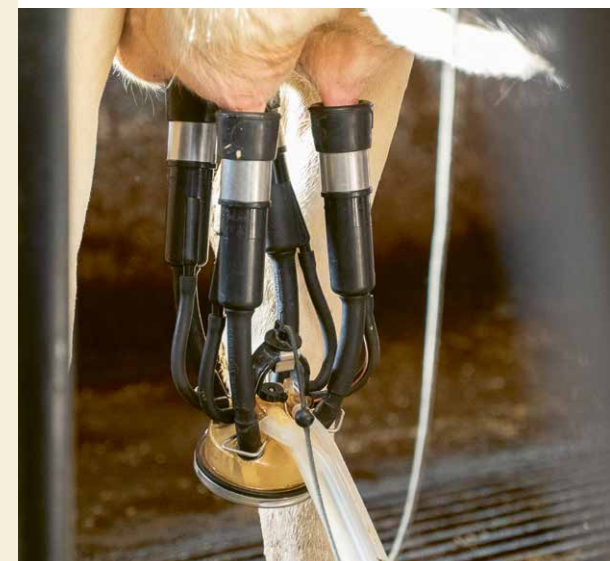
Tehdään omia juttuja ja valmistellaan seuraavan päivän töitä.

21.30

Mennään saunaan ja syödään iltapala.

23.00

Päät tyynyyn ja nukkumaan.

Optinurmi – Nurmiviljelyn uusi suunta

Jäävätkö kompromissit
nurmiviljelyssä historiaan?
Optinurmi-hanke tuo pöydälle
uuden toimintamallin, joka
lupaa tasalaatuisempaa rehua,
tehokkaampaa ruokintaa ja
kestävää viljelyä. Tämä on askel
kohti tulevaisuutta, jossa nurmen
potentiaali hyödynnetään
täysimääräisesti.

TEKSTI JA KUVAT: Essi Tahvola, kehityspäällikkö,
peltoviljely, A-Rehu Oy **EDITOINTI:** Milla Annala

Optinurmi-hanke auttaa nautakarjatiloja varautu-
maan toimintaympäristön muutoksiin. Hankkees-
sa on pyritty löytämään uudenlaisia ratkaisuja,
joilla nautojen nurmivaltaista ruokintaa voidaan
kehittää tuotantotulokset sekä kannattavuus- ja ympäristö-
näkökulmat huomioiden.

MIKSI MUUTOS ON TARPEEN?

Perinteisissä seoskasvustoissa heinien ja palkokasvien ke-
hitysrytmit eroavat, mikä tekee korjuuajasta aina kompro-
missin. Lisäksi kasvustojen kasvilajisuhteiden vaihtelu voi
samassa pellossa mennä ääripäästä toiseen. Tämä johtaa
laatuvaihteluihin, jotka voivat vaihdella rajusti jopa yhden
pellon sisällä. Epätasalaatuinen rehu aiheuttaa ruokinnan
epätasapainoa: välillä liian laimeaa, välillä liian väkevää – ja
tuotantotulokset kärsivät.

OPTINURMI-HANKKEEN RATKAISU

- Hankkeessa kehitetään eriytetty viljelymalli:
- **Nurmipalkokasvit** viljellään kivennäismailla pelkän karjanlannan voimalla.
 - **Nurmiheinät** sijoitetaan eloperäisille maille hyödyntäen niiden luontaista tyypeä.

Rehut säilötään ja varastoidaan erikseen, ja yhdistetään
ruokinnassa hallitusti. Näin saavutetaan tasalaatuinen
rehu ja tasapainoinen ruokinta.

VAIKKA APILANSIEMEN on kalliimpaa, täystiheän
apilakasvuston perustamiseen riittää 10 kg/ha vallan
mainiosti. Optinurmen kokeiden puna-apilat ovat
Boreal talvenkestävimmät lajikkeet Raisa ja Selma.
Oletuksena on, että puhtaiden nurmipalkokasveista
koostuvien kasvustojen satotasot eivät jää
merkittävästi alhaisemmiksi heiniin verrattuna.

OPTINURMEN JA Menestyvä nauta ja maito
-hankkeiden yhteisessä pellonpiennarpäivässä
elokuussa 2025 oli vilinää, kun lähes
40 tuottajaa ja alan asiantuntijaa kävi
tutustumassa Lankilan tilan pellolle kylvyttyyn
Optinurmen apilan puhdasviljelykokeeseen.

POTENTIAALISET HYÖDYT

- **Korjuun ja laadun hallinta:** ei enää kompromisseja kehitysrytmeissä tai raaka-ainelaadussa.
- **Ruokinnan ja säilönnän optimointi:** tasalaatuinen rehu parantaa tuotantotuloksia ja eläinten hyvinvointia.
- **Säilöntähaasteiden hallinta:** palkokasvipitoiset rehut vaativat erityishuomiota, mutta eriytetty viljely vähentää kustannuspaineita, kun haastavammin säilöttävät rehut ovat erillään eikä kaikkea rehumassaa tarvitse raaka-ainelaadun takia säilöä samalla tavalla.
- **Lannoituksen optimointi ja typensidonnan maksimointi:** luonnonvarat hyödynnetään tehokkaasti ja suoraa säästöä lannoitekustannusten kautta.
- **Maan kasvukunto ja hiilensidonta:** monipuoliset kasvustot tukevat biodiversiteettiä ja kestävää viljelyä.

PILOTTIKOKEET 2025

Kasvukaudella 2025 perustettiin kaksi pilottikoetta:

- **Alatalon tila Oy, Nivala** – naudanimalan loppukasvatus
- **Lankilan tila, Kalajoki** – maitotuotanto

Kokeissa tutkitaan lajipuhtaiden apilasäilörehunur-
mien korjuuajankohtaa ja satovarmuutta. Vertailussa
on kaksi niittorytmiä (tilan normaali ja myöhäistetty)
sekä neljä erilaista siemenseosta, joissa vaihtelevat pu-
na-apilan, valkoapilan ja mailasten osuudet.

KOHTI NURMIVILJELYN TULEVAISUUTTA

Optinurmi ei ole vain kokeilu – se on mahdollisuus.
Kun rehu tuotetaan optimaalisesti ja ruokinta suun-
nitellaan hallitusti, voidaan parantaa eläinten hyvin-
vointia, vähentää ympäristökuormitusta ja lisätä tilo-
jen kilpailukykyä. Tämä on muutos, jonka potentiaali
kannattaa tutkia. ■

Yhteistyöllä kilpailukykyä sikatalouteen

Suomalaisen sikatalouden kilpailukykyä ja
kannattavuutta pyritään vahvistamaan uudella
Yhteistyöllä kilpailukykyä sikatalouteen
hankkeella, eli YKSIKA-hankkeella.

TEKSTI: Majjastiina Karvo, asiakkuuspäällikkö A-Tuottajat Oy
EDITOINTI: Laura Kaski, viestintäpäällikkö, Atria Tuottajat Oy ja A-Rehu Oy **KUVA:** Tuukka Kiviranta

Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan
ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-kes-
kusten alueella toteutettava han-
ke tukee sikatilojen osaamista ja
yhteistyötä.

– Pienryhmätoiminta käynnistyy syksyn
2025 aikana ja jatkuu vuoden 2027 loppuun.
Tavoitteena on tänä aikana kehittää sikati-
lojen henkilöstöjohtamista, lisätä työntekijöiden
osaamista ja parantaa sikatilojen
viljanhankintaa, jotta viljan määrä- ja laa-
tutavoitteet toteutuvat paremmin, kertoo
hankkeesta vastaava asiakkuuspäällikkö
Majjastiina Karvo.

Hankkeen päätoteuttajana toimii A-Tuot-
tajat Oy, ja yhteistyökumppanina Anders-
laget Österbottens Kött. Hankkeen rahoit-
uksesta 80 % on EU:n maaseuturahoitusta.

SEURAA HANKETTA

Hankkeen aikana on tarkoitus järjestää
ohjelmaa myös muille kuin hankkeeseen
tiloille. Tule kuulolle ja seuraa hankkeen
toimintaa AgriHub:ssa sekä A-Rehu Oy:n
Instagram ja Facebook-sivuilla.

KOLME PIENRYHMÄÄ

Hankkeen kolme työpakettia pitävät sisällään käytännönläheistä
kehittämistä pienryhmissä. Pienryhmätoiminnan alkaessa asetetaan
osallistujien yhteisiin tarpeisiin ja toiveisiin perustuvat sisällöt.
YKSIKA-hanke jakautuu kolmeen työpakettiin:

1 Pienryhmätoiminnalla osaamista henkilöstöjohtamiseen
Tavoitteena on parantaa sikatilojen johtamistaitoja ja työntekijöiden
pysyvyyttä sekä onnistumisen kokemusta. Mukaan otetaan
yhteensä noin kymmenen tilaa. Asiantuntijoina hyödynnetään
A-Tuottajien henkilöstön lisäksi myös ostopalveluilla ulkopuolisia
asiantuntijoita. Tavoitteena on luoda työohjeet parhaista sikatilan
henkilöstöjohtamisen käytännöistä.

2 Tehokkuutta ja osaamista lihasikalan johtamiseen
Kohderyhmänä ovat lihasikaloiden työntekijät ja työnjohtajat.
Mukaan otetaan noin 10–20 tilaa. Pienryhmissä käydään läpi
lihasikalan päivittäisiä työtehtäviä ja jaetaan parhaita käytäntöjä
lisäämään olemassa olevien työntekijöiden osaamista.
Tavoitteena on luoda selkeitä työohjeita ja tietokortteja.

3 Laatuviiljaa yhteistyöllä
Lisää tehoa sikatilan viljan hankintaan. Pienryhmässä keskitytään
viljan ostoon liittyviin haasteisiin, kuten DON-toksiinien hallintaan
ja sadon laadun analysointiin sekä riittävien ostosopimusmäärien
tekemiseen. Pienryhmissä keskustellaan ja lasketaan muun muassa
sadan laadun taloudellisia vaikutuksia ruokintaan. Mukaan otetaan
noin 10 tilaa. Tavoitteena on parhaiden käytäntöjen pohjalta luoda
”Sikatilan viljayhteistyö -opas”. ■

Nurminauta saapuu kaappoihin syksyllä

Suomalaisella nurmella ruokittu nauta on paitsi hyvänma-kuista myös oiva tapa edistää kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta. Hyötyjen korostamiseksi olemme rekisteröineet Nurminauta®-tavaramerkin. Ensimmäiset Nurminauta-pakkaukset tulevat kauppojen hyllyille tänä syksynä.

Atrialainen Nurminauta syö tuoretta nurmea ja säilörehua, jotka ovat parasta ravintoa märentijälle. Näiden valkuaisen eläimet pystyvät muuttamaan ihmiselle käyttökelpoiseksi proteiiniksi.

Tuloksena on maultaan maailman parasta naudan lihaa. Tästä ovat todisteena JN Meat Internationalin voitot atri- laisella pihvillä World Steak Challenge -kilpailussa vuodesta toiseen.

NIMITYSUUTISIA

Sanna Isosomppi on nimitetty Atria Sika -tuottajapalvelun myyntineuvottelijaksi 1.7.2025 alkaen. Sanna vastaa roolissaan sikarehujen myynnistä, tilausten käsittelystä ja asiakaspalvelusta.

MMM, agronomi **Riikka Karjalainen** on aloittanut 1.7.2025 nautakehitystiimissä asiantuntijana. Riikka on mukana toteuttamassa meneillään olevia nautakehityshankkeita.

Agrologi (AMK) **Sofia Kamppinen** on aloittanut sikarehujen asiakkuuspäällikkönä 18.8.2025 alkaen. Sofia toimii roolissaan sikatilojen ruokinta- ja kehitysvastaavana.

Lisää talven tapahtumat kalenteriisi

Nauta ja Maito Huippuseminaari

Kalajoella 21.–22.1.2026 ja Tahkolla 22.–23.1.2026
Osta liput: atriatuottajat.fi/huippuseminaarit

Sarka-messut

30.–31.1.2026 Seinäjoella, A-Rehu ja Atria Tuottajat osastolla 3A.

Seuraa meitä somessa

SEURAA MEITÄ
Instagramissa @arehuoy
TikTokissa @arehuoy
Facebookissa @a-rehu

Päivitämme ajankohtaisista asioista, tiloilta, tilaisuuksista ja kampanjoista.

Seuraa myös kehittämishankkeitamme @atria.nautakehitys

Muutos laskujen muistutus- ja perintäkäytännöissä

A-Tuottajat Oy siirtyy käyttämään Ropon palveluja laskujen muistutuksissa ja perinnässä. Ropo lähettää muistutus- ja perintäkirjeet A-Tuottajat Oy:n toimeksiannosta.

Jatkossa kaikki muistutetut tai perinnässä olevat laskut tulee maksaa suoraan Ropon pankkitilille. Maksutiedot löytyvät Ropon lähettämästä muistutus- tai perintälaskusta.

Huomioithan, että Ropo vastaa kyselyihin, jotka koskevat muistutettuja laskuja ja niiden maksamista. Mikäli sinulla on kysyttävää laskun sisällöstä tai perusteista, olethan yhteydessä A-Tuottajat Oy:n tuottajareskontraan.

Asioi verkossa: myropo.fi

Online-asiakaspalvelu: ChatBot 24/7 ja chat-asiakaspalvelijat ma–pe klo 8–18 (kuluttajat) ja klo 8–17 (yritykset).

Asioi puhelimitse: puh. 09 856 080 45

Maksuneuvonta ja -valvonta: ma–pe klo 8–17

Tietoa vuodenvaihteen maksuaikatauluista

Eläinennakot

Eläinennakot tulee maksaa A-Tuottajat Oy:n tilille **IBAN FI13 5000 0120 2542 88** viimeistään ma 29.12.2025. Suorituksen minimisumma on 1000 euroa, eikä sille makseta korkoa. Viestikentän tulee sisältää seuraavat asiat:

- Eläinennakko sis. alv 25,5%
- Eläinlaji; porsaat, vasikat tai siitoseläimet
- Kohdistuuko suoritus vuonna 2025 vai 2026 toimitettaviin eläimiin
- Tuottajanumero ja nimi

A-Eläinluotto ja A-Emolehmäluotto

A-Eläinluotolla ja A-Emolehmäluotolla ostettujen eläinten laskut ovat maatalousverotuksessa vähennyskelpoisia silloin, kun ne on maksettu.

Vuodenvaihteen 2025–2026 tilitysten maksupäivät

Keräilypäivät	Maksupäivä
8.–14.12.2025	23.12.2025
15.–21.12.2025	31.12.2025
22.–28.12.2025	7.1.2026
29.–31.12.2025	14.1.2026

Vuosiyhteenvedo

A-Tuottajien vuosiyhteenvedo 2025 toimitetaan TTP:n talouso-sioon viikon 3/2026 aikana. Vuosiyhteenvedoa ei toimiteta ve-rottajalle vaan se on palvelu teille tuottajille. Tarvittaessa voitte lähestyä meitä vuosiyhteenvedon tiimoilta sähköpostitse tilitys@atria.com.

Anna palautetta

Vastaa lyhyeen palautekyselyyn ja auta kehittämään Atria Tuottajat -lehteä entistä paremmaksi. Kerro myös, mistä aiheista haluaisit lukea jatkossa. Vastaajien kesken arvotaan Atrian tuotepaketti. QR-koodi vie suoraan kyselyyn – kiitos jo etukäteen!

MATIAS PITKÄÄHO

KOULUTUS: Agrologi (AMK) **TITTELI:** Myyntineuvottelija

Parasta työssäsi:

Ehdottomasti keskustelut viljelijöiden kanssa. Yhdessä pohditaan, miten satotasoja ja viljelyn kannattavuutta voisi parantaa – olipa kyse lajikevalinnoista, lannoitusstrategioista tai markkinatilanteen tulkinnasta. Nämä keskustelut eivät ole vain työn ydintä, vaan myös oppimisen ja kehittämisen paikkoja itselle.

Lempiruokasi:

Grillatut kasvikset, sous vide -tekniikalla kypsennetty sisäfile hyvällä soosilla.

Jos saisin päättää päivän ruokalistan... aloittaisin aamun kaurapuurolla ja söisin päivällä lihapullia perunamuusilla. Arki on kuitenkin ihmisen parasta aikaa.

Jos en olisi nykyisessä työssäni,

olisin varmaan yhä kirvesmiehenä rakentamassa tulevaisuutta ehkä viimeistelemässä jotain isoa työmaata, viimeksi olin rakentamassa Atrian siipikarjatehdasta Nurmossa.

Kerro, jokin asia sinusta, josta harva tietää?

Ennen elämän ruuhkavuosia harrastin moottoripyöräilyä, veneilyä ja golfia – nykyään harrastukset ovat vähän arkisempia, mutta yhtä lailla mielekkäitä.

MAIJASTIINA KARVO

KOULUTUS: Agronomi
TITTELI: Asiakkuuspäällikkö

Parasta työssäsi:

Tilakäynnit ja koerehupossujen punnitus.

Lempiruokasi:

Ei ole.

Jos saisin päättää päivän ruokalistan... siihen kuuluisi kotimaisia raaka-aineita.

Jos en olisi nykyisessä työssäni, olisin koulunkäynninohjaaja.

Kerro, jokin asia sinusta, josta harva tietää?

Harrastan mattojen kutomista.

LAURI KUKKEENMÄKI

KOULUTUS: Agrologi (AMK)
TITTELI: Myyntineuvottelija

Parasta työssäsi:

Työn monipuolisuus ja asiakkaat.

Lempiruokasi:

Naudan ulko/sisäfilee + lisukkeet.

Jos saisin päättää päivän ruokalistan... juustomakaroni tai aurajuustokermaperunat, hyvin suolattu ja pippuroitu naudan ulkofile mediumina ja salaatti (punasipuli, tomaatti, kurkku, salaatti) ja fetajuusto+ kastike. Juomaksi maito, vesi tai punaviini. Riippuen tilanteesta.

Jos en olisi nykyisessä työssäni,

olisin todennäköisesti jossain muussa maatalouden sidosryhmän yrityksessä.

Kerro, jokin asia sinusta, josta harva tietää?

Tykkään kuunnella tuulen huminaa metsässä tai olla luonnossa ylipäänsä.

Atria®

PERHETILOILTA VUODESTA 1903

LEIKKELEISSÄ MAISTUU SUOMALAINEN TYÖ

Atrian leikkeleet suomalaisesta lihasta saavat maistumaan paremmalta niin arjen kuin juhlinkin – ja vielä paremmalta ruoka maistuu, kun pakkauksessa lukeva tilan nimi kertoo, mistä se on peräisin.

Herkullisten leikkeleiden kaveriksi sopivat erilaiset keksit, juustot, hillot, hedelmät ja marjat, joista koottava napostelulautanen on näppärä tarjottava esimerkiksi loppuvuoden juhlapöytään. Lisää reseptejä helppoista arkiruoista juhlaherkutteluun löydät osoitteesta: atria.fi/reseptit

HYVÄ RUOKA, PAREMPI MIELI

Maista mehevät leikkeleet suomalaisesta kanasta, possusta ja naudasta